

**PROJEKT
RIADENIA
A ROZVOJA
ROZHLASU
A TELEVÍZIE
SLOVENSKA**

MGR. TIBOR BÚZA

OBSAH

PREDHOVOR	4
AKTUÁLNY OBRAZ MEDIÁLNEHO SPRÁVANIA	6
PROGRAM	14
SPRAVODAJSTVO	16
TELEVÍZIA	26
ROZHLAS	32
VÍZIA	36
VYSIELANIE A DISTRIBÚCIA	44

PREDHOVOR

TIBOR BÚZA

kandidát
na generálneho
riaditeľa RTVS

Rozhlas a televíziu Slovenska považujem za jeden zo základných pilierov kultúry na Slovensku. Okrem úloh a povinností, ktoré zo štatútu verejnoprávneho média vyplývajú, rozhlas a televízia zohráva v našej krajine rolu hlavného gestora pôvodnej audiovizuálnej tvorby. Je producentom dokumentov, tvorcom programov pre deti a mládež, vysielateľom športového obsahu a najväčším koproducentom slovenských filmov. RTVS tak má jedinečnú a nezastupiteľnú úlohu pri formovaní našej kultúrnej a spoločenskej vyspelosti.

Verím preto, že efektívne riadenie verejnoprávnych médií je nevyhnutné aj na správne fungovanie a celkový rozvoj potenciálu slovenskej audiovizuálnej tvorby a audiovizuálnej kultúry.

Rozvoju audiovizuálnych médií na Slovensku sa venujem už takmer 30 rokov. Začínal som ako redaktor, neskôr šéfredaktor a riaditeľ štúdia Slovenského rozhlasu Košice. Pokračoval som v STV ako šéfredaktor spravodajstva a aktuálnej publicistiky. Vo funkcii výkonného a programového riaditeľa som spolu s kolegami z neznáameho rádia Express vybudoval jednotku na trhu. Bol som na čele centra Spravodajstva a aktuálnej publicistiky vtedy najsledovanejšej televízie Markíza. V roku 2012 som sa rozhodol svoje dlhoročné skúsenosti zúročiť v prospech už prepojenej RTVS. Ako programový riaditeľ televíznej služby som pracoval na znovuvybudovaní dôvery vo verejnoprávne médiá, reštartovali sme detskú a animovanú tvorbu RTVS, za éry nášho pôsobenia vznikla tradícia každoročnej výroby vianočných rozprávok, priniesli sme niekoľko nových pôvodných seriálov a vstúpili sme do vyše 40 domácich aj zahraničných koprodukcii. Televízia zaznamenala viac než dvojnásobné zvýšenie sledovanosti, ale aj zásadný nárast dôveryhodnosti médií verejnej služby, ktoré sa tak stali relevantným hráčom na slovenskom mediálnom poli. V súčasnosti pôsobím ako nezávislý producent v oblasti audiovizuálnej tvorby.

Hlavnou motiváciou mojej kandidatúry je snaha dokončiť svoju misiu z predchádzajúceho obdobia: z RTVS vybudovať modernú európsku inštitúciu verejnej služby a priblížiť sa v parametroch kvality k ČT alebo k ORF. Kandidatúru na post riaditeľa RTVS považujem za prirodzené vyvrcholenie svojej celoživotnej kariéry mediálneho manažéra. Vnímam ju nielen ako obrovskú príležitosť posunúť slovenskú audiovizuálnu tvorbu, ale aj ako svoju morálnu povinnosť a formu splatenia dlhu tejto spoločnosti, že mi umožnila úspešne sa realizovať vo svojej profesii.

Absolútnou **prioritou** pre mňa budú **diváci, poslucháči**, ale aj **kolegovia** v RTVS. Kľúčovým bude **aktuálne, profesionálne a dôveryhodné spravodajstvo**. Považujem ho za nevyhnutnú súčasť fungovania modernej spoločnosti – obzvlášť v časech globálnej pandémie, vojny na Ukrajine, nového geopolitického usporiadania Európy a hodnotovej diskusie v rámci Slovenska. RTVS má ako verejnoprávne médium povinnosť byť svojim poslucháčom a divákom oporou a **postaviť sa proti falošným správam a dezinformáciám**, ktoré v posledných rokoch zaplavili náš mediálny priestor. S tým súvisí aj vybudovanie **streamovacej služby**, ktorá bude kvalitným zdrojom informácií aj pre Slovákov žijúcich v zahraničí.

Okrem toho by som rád **ešte v tomto roku** vytvoril **detský kanál RTVS**, začal intenzívne pracovať na nastavení **funkčných procesov** pre **domáce**, ale aj pre **medzinárodné prostredie audiovizie** a spustil profesionálnu a odbornú analýzu **možnosti revitalizácie objektov RTVS**. Za nesmierne dôležitú považujem aj kontinuitu v podpore oceňovaného autorského dokumentárneho filmu. RTVS by mala popri úspešnej Generácii 90 naďalej poskytovať priestor aj pre debutujúcich mladých tvorcov. V neposlednom rade by som chcel v horizonte troch rokov vybudovať samostatný kanál, ktorý by pomáhal **integrácii a vzdelávaniu vylúčených komunit**, so špeciálnym zreteľom na rómsku minoritu.

Som úprimne presvedčený, že bez kvalitného verejnoprávneho rozhlasu a televízie nebude stúpať ani kvalita komerčných staníc. Modernizácia, skvalitnenie a logické synergie v rámci RTVS tak majú potenciál výrazne posunúť kvalitu celej audiovizuálnej tvorby na Slovensku – a tým pozdvihnúť celkovú kultúrnu a spoločenskú úroveň národa.

AKTUÁLNY OBRAZ MEDIÁLNEHO SPRÁVANIA

#DYNAMIKADOBY

Pocit bezpečia v akomkoľvek kontexte sa v dnešnej dynamickej a turbulentnej dobe stáva v mysliach nás všetkých kľúčovým, ba až existenčne dôležitým.

Pojem BEZPEČIE vnímam v dnešnej dobe vo viacerých rovinách: nevyhnutná súčasť ľudskej integrity, kultúrna identita, technologická stabilita v dynamickom online svete, opora v krízových globálnych udalostiach, časová istota (pravidelnosť; divácky návyk), ale aj obsahové bezpečie (kvality a úrovne audiovizuálnych produktov).

Kreovať bezpečný a zároveň technologicky moderný a obsahovo atraktívny mediálny ekosystém pre poslucháčov, divákov, ale aj smerom dovnútra inštitúcie, pre zamestnancov a širšie kreatívne prostredie, je cieľom mojej misie v RTVS.

Obdobie poznačené pandemiou, keď sme sa zásadnou zmenou každodenných aj pracovných návykov snažili uchrániť pred vírusom, strieda náročné obdobie vojnového konfliktu na Ukrajine, dôsledky ktorého budeme znášať v horizonte najbližších rokov. Tieto dve zásadné udalosti budú ovplyvňovať naše aktuálne mediálne správanie.

Počas pandemického obdobia sa elektronické médiá stali barometrom, ktorý nám pomáhal zorientovať sa v novej situácii a nachádzať racionálne východiská.¹ Inak to nie je ani v dnešných dňoch v kontexte blízkosti vojny na Ukrajine. Kvalitný, objektívny, overený a zrozumiteľný obsah podávaný v atraktívnej podobe sa stáva kľúčovým pre naše každodenné rozhodovanie, odrea-govanie, oddych, ale aj plánovanie najbližšej budúcnosti.

Dynamický vývoj vo svete médiá reflektujú vo svojich obsahoch, formách a spôsoboch distribúcie. Na konci informačného reťazca stojí jeho prijímateľ (divák, poslucháč, užívateľ). Svoje návyky mení pod vplyvom vonkajších okolností, ktoré prináša doba, technologicko-inovačný proces, ale aj aktuálny životný cyklus jednotlivca.

RTVS musí byť na tieto výzvy pripravená a schopná adekvátne a rýchlo prispôbovať obsah a technológie novým požiadavkám, ktoré so sebou prináša tento vývoj a ktoré na médiá verejnej služby logicky kladú aj ich mladí užívatelia. Týmto smerom treba uvažovať aj pri obsadzovaní pozícií riadiacich pracovníkov RTVS, ktorí nesmú a nemôžu byť odtrhnutí od aktuálneho dobového kontextu a musia citlivo vnímať nové spoločenské paradigmy. Aj toto považujem za jednu zo svojich dôležitých úloh pri nastavovaní vnútorných procesov vo verejnoprávnom médiu a už teraz spolupracujem pri kreovaní vízií s tímom ľudí, ktorí médiám verejnej služby rozumejú.

V centre pozornosti domácnosti v horizonte najbližších piatich rokov zostane televízna obrazovka. Televízia je mediálnym dinosaurosom, ktorý prežil svoju dobu ľadovú. Má stále spomedzi všetkých mediálnych kanálov najsilnejší zásah a dokáže osloviť široké masy. Toto médium týždenne zasiahne v priemere až 84 % európskej populácie, ale len 63 % mladých Európanov (15 – 24 rokov). Na televíziu sa totiž viaže silný denný návyk. Priemerná spotreba u dospelých európskej populácie predstavuje 3 hodiny 43 minút, u mladých Európanov (15 – 24) je to výrazne menej

(1 hodina 39 minút). Spotreba minút strávených pred TV obrazovkou je teda v diváckom univerze stabilizovaná.²

TV obsahy ako spravodajstvo, eventy, reality show/docu show, šport a mimoriadne spoločenské udalosti spolu s domácim dramatickým obsahom sú divákmi žiadané, čo potvrdzujú aj vysoké podiely sledovanosti.

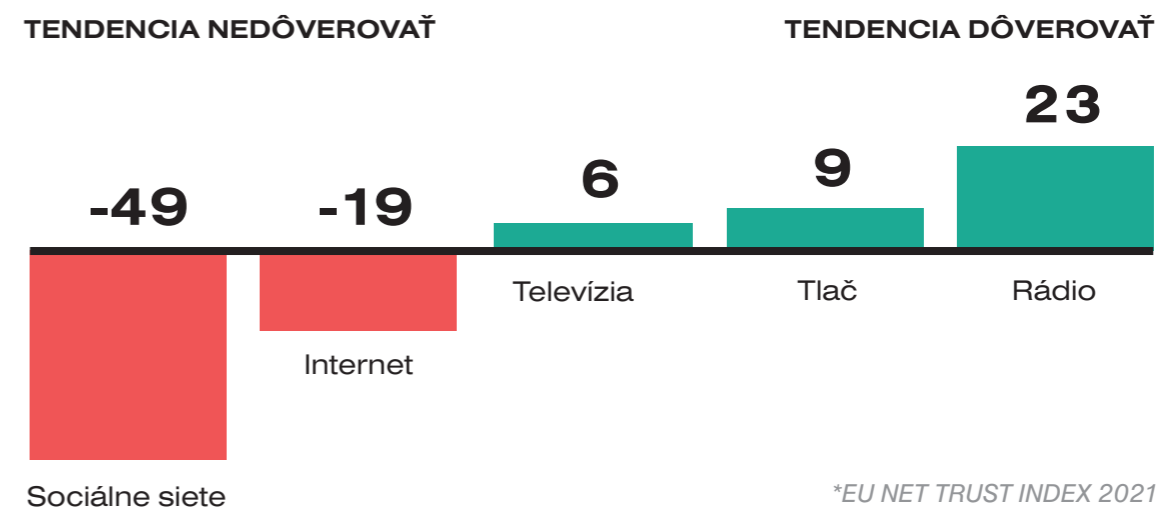
Podľa najaktuálnejších dát z roku 2021³ tvorí TOP ponuku obsahov verejnoprávnych televízií 27 % spravodajstva a publicistiky, 27 % dramatika a zábava, 16 % veda, vzdelávanie, kultúra a umenie, 8 % programy pre deti a 8 % šport. Dominuje pôvodný obsah. Vlastná produkcia tvorí u európskych verejnoprávnych vysielateľov až 75 % celkového vysielacieho času. Televízia nestráca dôveru divákov. Napriek vzostupu online médií a sociálnych sietí majú stále najvyššie skóre dôveryhodnosti tradičné médiá.

Európski občania neveria internetu a ešte menej veria sociálnym sieťam. Tieto dve médiá majú od roku 2015 neustále záporné hodnoty Net Trust, čo znamená, že väčšina obyvateľov EÚ im nedôveruje. Dôvera v sociálne siete kontinuálne klesá a dnes je na historickom minime (od roku 2014). Naproti tomu klasické médiá – rádio, televízia a tlač – dlhodobo získavajú kladné hodnoty Net Trust. Väčšina občanov EÚ im dôveruje a úroveň dôvery je v posledných rokoch stabilná alebo sa dokonca zvýšila.

Podľa aktuálneho európskeho indexu dôveryhodnosti (EBU Media Intelligent Service 2021) je najdôveryhodnejším médiom rádio s hodnotou indexu 23, tlač (9) a televízia (6).

Čím vyššia je úroveň dôvery v rozhlasové a televízne stanice, tým väčšia je sloboda tlače v krajine. Táto silná korelácia naznačuje, že v európskom kontexte je dôvera občanov vo vysielacie médiá úzko spojená so slobodným a nezávislým mediálnym prostredím. Podobné nezávislé štúdie od renomovaných prieskumných spoločností potvrdzujú vyššie uvedené tvrdenia o dôveryhodnosti jednotlivých mediatypov.

Rozhlasové vysielanie je najdôveryhodnejšie

1 Počas globálnej koronakrízy stúpila celosvetovo sledovanosť TV. V období pandémie dosiahla televízna sledovanosť na Slovensku rekordné hodnoty píplmetrového merania. Nárast predstavoval až +100 minút denne. Marec 2020 bol na Slovensku mesiacom s najvyššou sledovanosťou v histórii merania televízie od roku 2004. Televíziu v priemere denne sledovalo viac ako 1 000 000 divákov (rtg).

2 Celková sledovanosť TV v minútach 2015 vs 2017: celý svet (-7') 3 h 03' / 2 h 56'; Európa(-6') 3 h 55' / 3 h 49'; Severná Amerika (-26') 4 h 29' / 4 h 03'; Latinská Amerika (+12') 3 h 38' / 3 h 50'. Zdroj: Eurodata 2015 vs 2017, Total Ind linear TV.

3 EBU Media Intelligent Service

#TECHNOLOGICKYBOOM

Pre vysielateľov sa trhové prostredie v posledných rokoch komplikuje technologickou transformáciou, ktorá ovplyvňuje paradigmu sledovania čoraz viac smerom k personalizovanému obsahu. Nárast smart TV s pripojením na internet v domácnostiach umožňuje divákovi unikať od lineárneho obsahu. Dáta z európskych krajín, ale aj náš expertný pohľad potvrdili návrat divákov z iných zariadení k TV obrazovkám pre online TV pozeranie.⁴ Vo Veľkej Británii má vyše 44 % domácností s pripojením na internet minimálne 2 platené platformy. Nárastom počtu platforiem percento domácností výrazne klesá.

Skúsení marketéri aj naďalej považujú televíziu za najúčinnjšie médium na budovanie značky a šírenie obsahov z dôvodu jej silného zásahu, a zároveň návyku sledovania. V dlhodobom a strednodobom horizonte strácajú svoj výtlak rádiá a printy.

Televízny programing vrátane reklamy (v prípade verejnoprávných médií v legislatívne obmedzenom množstve približne 8 minút denne) má oproti online priestoru rokmi odladenú formu (sloty, nasadenie, periodicitu) a je pre konzumentov bezpečne čitateľný. Neustála dynamika online prostredia inovuje definované formáty rýchlejšie než stihne užívateľ ustáliť svoj návyk. Pre zahltenie množstvom reklamy, vyprázdnený obsah, informačný balast a jednoduchý prekliak z jedného obsahu na druhý sa toto prostredie stáva pre užívateľov neprehľadným. Dôvera v nadobudnuté informácie je poškodzovaná ich nejednoznačným pôvodom. Preto je téma hoaxov, fake news či informácií vytrhnutých z kontextu aktuálne silnou témou.

Z rozvinutého crossmediálneho merania je jednoznačná synergia najmä medzi televíziou a online. Trend merania sledovanosti v rozvinutých ekonomikách smeruje od crossmediálneho merania ešte ďalej, k spolupráci a strategickým partnerstvám Cross Screen merania. Je záujem vytvoriť jednotnú veličinu, ktorá bude charakterizovať reprezentatívnosť špecificky televízneho a video správania divákov pri sledovaní.

#NIEJEVSETKONANETFLIXE

TV médium je na slovenskom trhu stabilne najsilnejšie s viditeľným zásahom vo všetkých cieľových skupinách. Sumárna sledovanosť všetkých televízií je 72 %. Televíziu v minulom roku sledovalo viac ako 3,2 milióna obyvateľov.⁵

Spotreba odsledovaných minút má v diváckom univerze medziročne rastúci trend, pričom sa drží dlhodobo na hodnote vyše 4 hodiny denne.⁶ Výnimkou bol rok 2020 ovplyvnený lockdownom, keď bola spotreba výrazne vyššia. To znamená, že televízne obsahy sú kontinuálne sledované a stále divácky atraktívne. V strednodobom horizonte pripúšťam silnejúci trend konzumácie lineárneho TV obsahu ako možný dôsledok ekonomických turbulencií a ich dosahov na domácnosti.

Špecifikom slovenského TV trhu je pokrytie signálom výrazne v prospech Kábla a Satelitu na úrovni cez 80 % s miernou prevahou satelitného pokrytia. Záujem o digitálny terestriál DVB-T postupne klesá a predpokladáme jeho stabilizáciu v strednodobom horizonte na úrovni okolo 10 %.⁷ Táto osobitosť nášho mediálneho priestoru odlišuje domáci TV trh od zahraničných. Jedným z dôvodov je topografický profil krajiny s úziami, kde bol historicky slabý príjem anténneho signálu. Tento problém technologicky vyriešili v 90. rokoch káblové a satelitné spoločnosti kontinuálnym budovaním infraštruktúry.

Multikanálová stratégia otvorila trh v prospech nových, menších, tematicky zameraných staníc, čím

4 V Nórsku spotreba online videa na „big screen“ vzrástla o 25 % v roku 2019 (jún – september) v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Priemerné denné hodnoty sledovaného obsahu na TV: 93 min. TV obsahu, 15 min. youtube, 11 min. TV obsahu na internete, 10 min. Netflix.

5 Zdroj: MDIAN SK, MML-TGI, 1.+2./2021, Prieskum sa realizoval na vzorke 4 103 respondentov, občanov Slovenskej republiky vo veku 14 – 79 rokov.

6 V cieľovej skupine 12+. V cieľovej skupine mladých divákov (12 – 24) koreluje s európskymi trendmi, má klesajúci charakter a je menej ako polovičná (pod 2 h denne).

7 Trend postupného poklesu prehĺbil odchod TV Markíza z digitálneho terestriálu na začiatku roka 2017, keď spoločnosť prehodnotila náklady drahej distribúcie signálu z pohľadu vysielateľa.

začal kontinuálne narastať podiel sledovanosti „ostatných“ televízií vrátane českých a maďarských. Práve kauzalita špecifickosti pokrytia umožňuje atak „ostatných staníc“ na divácku pozornosť. Bohatá ponuka programových balíčkov satelitných a káblových spoločností so zrozumiteľným obsahom (často v českom dabingu) je divácky lákavá. K tomuto dlhodobému trendu pribúda sledovanie obsahov prostredníctvom streamingových audiovizuálnych mediálnych platforiem predovšetkým mladej a mladšej generácie divákov. Sledovanosť „ostatných staníc“ je výrazná najmä v off time. Podľa audienčných kriviek si prime time stále držia domáci vysielatelia, ktorí na tento čas alokujú obsah s koncentrovaným vlastným kreatívnym potenciálom. Podľa môjho expertného odhadu rastúci trend nových foriem sledovania videoobsahov v platformách (VoD, SVoD, OTT, FoV) prostredníctvom televíznych zariadení už dnes tvorí okolo 20 % podielu „ostatných“ staníc. Tento fakt ešte viac prehĺbuje vysokú mieru odchodu divákov od ponuky lineárneho vysielania domácich vysielateľov a eskaluje konkurenčný súboj o pozornosť diváka.

Vzhľadom na kontinuálnu dynamiku rastu sledovanosti „ostatných“ TV⁸ môže uvedený trend v strednodobom horizonte atakovať úroveň až 50 % trhového podielu, u mladých divákov dokonca ešte viac. Audiovizuálna mediálna služba na požiadanie tak bude čoraz viac prispievať k oslabovaniu sledovanosti lineárnej TV.

Kým v roku 2018 bolo „on demand“ platformami saturovaných len 2,8 % slovenských domácností, trend využívania video streamovacích služieb odvtedy dynamicky narástol (aj vplyvom pandémie a lockdownu). V roku 2021 využívalo streamingové služby (SVOD) na Slovensku 29 % online populácie. Aj preto domáce komerčné televízie v poslednom období stupňujú aktivity nasmerované na nastupujúcu generáciu divákov. TV Markíza minulý rok strategicky nasmerovala významné investície do budovania streamingovej platformy Voyo.

V prudkom náraste konzumácie obsahu „na vyžiadanie“ definujeme bariéry, ktoré však budú v relatívne krátkom časovom horizonte slabnúť a stanú sa pre lineárne televízie hrozbou.

Cenová bariéra: nepredpokladáme prudký nárast 2+ platených platforiem na jednu domácnosť.

- o Na slovenskom trhu sú najsilnejšie prémiové globálne subscribe platformy (Netflix, HBO MAX).
- o Počas lockdownu v roku 2020 bolo deklarované zvýšenie konzumácie obsahov z týchto mediálnych platforiem (priemerne o 9 %)⁹ oproti normálu, ale v špecifických podmienkach uzavretej spoločnosti vzrástlo aj sledovanie lineárnej TV v priemere o 28 %.

Jazyková bariéra: odhadujeme, že v horizonte najbližších piatich rokov sa môžu zásadne zlepšiť jazykové znalosti diváckej populácie.

- o Nárast záujmu o programy na platformách bude závisieť od zrozumiteľných jazykových mutácií filmov a seriálov alebo od ich titulkových podôb.
- o Nárast lokálneho obsahu v globálnych platformách je novou stratégiou veľkých hráčov v boji o divácku pozornosť.

Technologický kvocient (TQ).

- o V súčasnosti viac ako 15 % domácností využíva aktívne zariadenia smart TV s pripojením na internet.
- o Penetrácia smart TV v domácnostiach dynamicky rastie, čo v horizonte piatich rokov umožní ešte vyššiemu počtu domácností sledovať obsah mimo lineárneho vysielania.

Kontent kvocient (CQ).

- o Problematickou môže byť stále šírka obsahu, v ktorom je potrebné vedieť sa orientovať (paradox výberu).
- o Tento užívateľský problém však vo výraznej miere rieši technologicky vyspelá stratégia algoritmov na strane prevádzkovateľa s ponukou tisícok hodín audiovizuálneho obsahu, adresne ponúkaného koncovému užívateľovi na základe jeho predchádzajúcich preferencií.

8 Celodenný podiel na trhu ostatných televízií (vrátane českých a maďarských TV), CS 12+: rok 2012 - shr 28,7 % ; rok 2017 - shr 36,3 %; rok 2021 - shr 40,4 %

Zdroj: VÝROČNÉ SPRÁVY O ČINNOSTI ROZHĽASU A TELEVÍZIE SLOVENSKA

9 Podľa prieskumu Kantar Covid 19 Barometer 2020 v priemere 9 % respondentov deklarovalo zvýšené využívanie streamovanej TV.

- o Ako jeden z účinných marketingových nástrojov, ktorý redukuje disponibilný objem času strávený pred obrazovkami s lineárnym obsahom, je odporúčanie prémiových obsahov prostredníctvom skúseností a zážitku priateľov a známych (evidujeme vlny spoločenského záujmu o seriály ako Game of Thrones, Černobyl', Money Heist či Squid Game...). Tento trend je markantný u mladšej generácie, ktorá zásadným spôsobom prepisuje archetyp zaužívaného diváckeho správania.

#BLIZSIEKLUDOM

Rozhlasové médiá ako najstaršia forma elektronických médií sú komplementárne popri televízii významný zdroj dôveryhodných informácií. Tento trvalý fakt však dlhodobo ovplyvňuje zmena životného štýlu. Zo statického masívneho počúvania v minulosti, predovšetkým v domácnostiach a na pracoviskách, sa pod vplyvom rýchlej doby presúva jeho pozorné počúvanie predovšetkým na cesty autom. Súčasné moderné dispozičné riešenia domácností ovplyvňujú generáciami budované návyky prijímania prvých informácií dňa (teda hneď po zobudení) prostredníctvom éteru. V obývačkách spojených s kuchyňou zapínajú namiesto rádia mladé rodiny ranné televízne bloky.

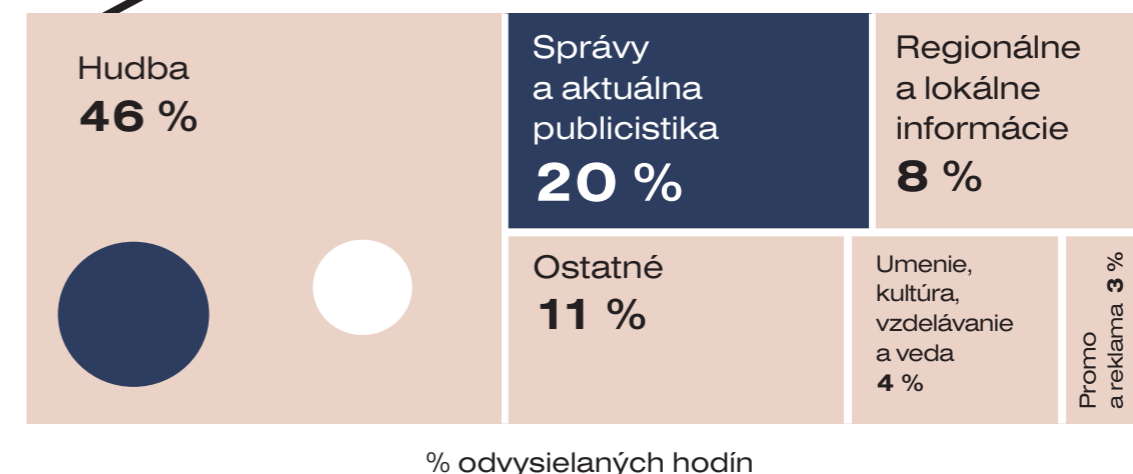
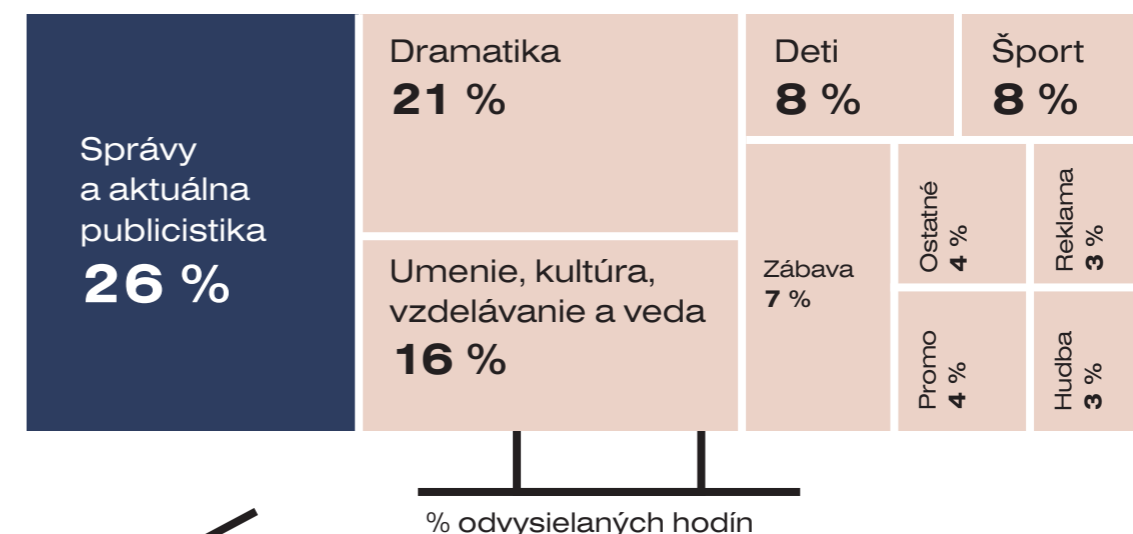
Napriek tomu je rozhlas stále fenomén. Nesmierne živé a rýchle médium, v ktorom je proces spracovania aktuálnej informácie smerom k poslucháčovi výrazne kratší oproti televízii. Podporuje imaginatívnosť, robí nám spoločnosť, definuje náš algoritmus dňa. Na Slovensku denne počúva rádio viac ako 2,4 milióna ľudí (53,1 % populácie). Celková počúvanosť rádii v parametri „počúval posledný týždeň“ predstavuje 89,9 %, čo je 4 006 000 poslucháčov vo veku 14 – 79 rokov.¹⁰ Zmena konzumácie rádia v dlhodobom horizonte nie je ideálna. Ako klasický mediatyp je tiež atakované digitálnou evolúciou, penetráciou smartfónov a zmenami mediálneho správania hlavne u mladej generácie. Hudba je dostupná v internetových a mobilných platformách v gigantických databázach a konzument si jej výber prispôsobuje vlastným preferenciám v podobe osobných playlistov. Dopravný servis ako programový fenomén nedávnej minulosti postupne stráca na svojej aktuálnosti a vodiči čoraz masívnejšie využívajú na tento účel špeciálne mobilné aplikácie či online navigácie integrované v autách. Počúvať stream z iného konca sveta alebo si vypočuť podcast z masívne rastúcej databázy nebolo vďaka mobilným telefónom nikdy ľahšie.

Nové médiá a spôsoby konzumácie obsahu kradnú poslucháčov a tým i inzerentov. Rozhlasové vysielanie u nás komplikuje reliéf krajiny, kde je potrebná hustá sieť vysielateľov. Domáci rozhlasový trh je dlhodobo statický a zásadné zmeny v rebríčkoch poslucháčskych preferencií sa v ňom nedejú. Veľké množstvo celoplošných komerčných rádii cieľi na rovnakú cieľovú skupinu poslucháčov od 30 do 45 rokov, čo je pochopiteľné z hľadiska príjmov z reklamy. Na druhej strane tento ekonomicky optimálny segment ovplyvňuje ich obsah. Majú podobnú programovú štruktúru a hudobný playlist s minimálnymi rozdielmi. Ďalším špecifikom je počet analógových staníc, ktorý nie je z hľadiska príjmov z reklamy na našom malom trhu dlhodobo udržateľný. Verejnoprávny rozhlas so svojimi okruhmi v celej tejto konštelácii rádiového segmentu trhu dlhodobo obhajuje svoje pozície. Vysokou úrovňou obsahov, hĺbkou a relevanciou informácií, množstvom hovoreného slova, pestrou žánrovou skladbou či osobnosťami, ktoré sa na obsahu podieľajú, sa vymyká trhovému štandardu. Svojím obsahom rozvíja kultúrnosť národa a krajiny, buduje archív, publikuje podcasty, podporuje vzdelávanie a orientuje poslucháčov v aktuálnom dianí, čím vytvára neoceniteľné hodnoty pre domáce obyvateľstvo. Výzvou súčasnosti je v zmenenej technologickej a konzumnej paradigme adekvátne reagovať a aj naďalej doručovať rozhlasový verejnoprávny obsah ku všetkým poslucháčskym skupinám.

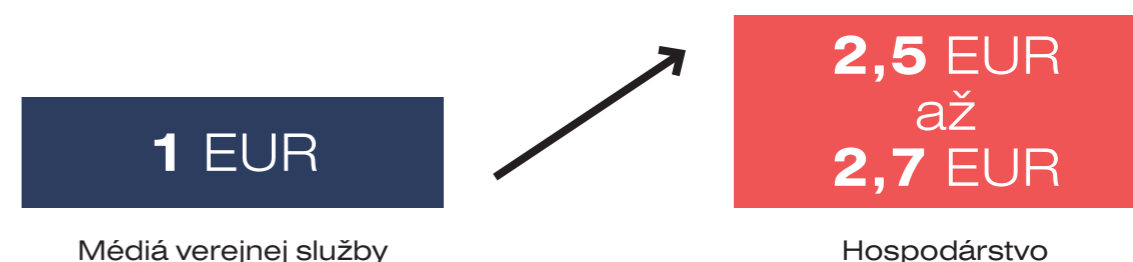
#SPOLOCENSKAZODPOVEDNOST

Spravodajstvo je jadrom programingu európskych médií verejnej služby. V krízových obdobiach sa obyvatelia Európy obracajú práve na médiá verejnej služby. Denná sledovanosť hlavných správ v krajinách EBU vtedy vzrastie priemerne o 20 %. Mladí ľudia v krajinách

Spravodajstvo je najfrekventovanejším žánrom vysielaným vo verejnoprávnych televíziách

Verejnoprávne médiá vysielajú denne 7 hodín spravodajstva a aktuálnej publicistiky na svojich hlavných rozhlasových staniciach.

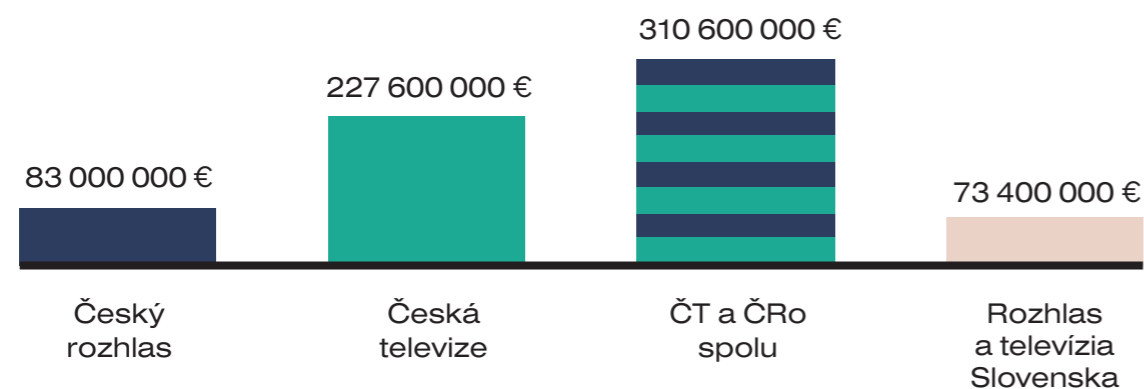

EBU v čase kríz častejšie nazerajú na hlavné spravodajské formáty verejnoprávnych televízií a denná sledovanosť v tejto cieľovej skupine vzrastá v priemere o 44 %. Každé euro investované do financovania médií verejnej služby generuje v hospodárstve od 2,5 do 2,7 eura. V súčasnosti sú výdavky na verejnoprávne médiá v Európe minimálne, v prepočte 0,10 eura na obyvateľa. Napriek tejto štatisticky nízkej sume tvoria významné hodnoty. Médiá verejnej služby investujú až 18 miliárd ročne do vyrábaného obsahu pre divácku základňu,

ktorou je v súčasnosti približne 1,07 miliardy občanov z krajín združených v EBU. Generujú dôveryhodný obsah a sú v trojici najdôveryhodnejších spravodajských značiek na 73 % mediálneho trhu krajín EBU.

Každá pracovná pozícia vo verejnoprávnom rádiu, ktorej náplňou je hudba, vytvorí v európskej ekonomike dve ďalšie pracovné miesta. Verejnoprávne médiá vo vysokej miere podporujú európsky kreatívny priemysel. Podieľajú sa až 66 % na produkcii európskych dramatických titulov. Napriek neodškriepiteľnému prínosu verejnoprávných médií pre kultúru, spoločenský a ekonomický rozvoj krajiny, je ich dotovanie štátom stále neadekvátne. Svedčí o tom aj porovnanie plánu výberu koncesii pre RTVS, Českú televíziu a Český rozhlas za rok 2022: Rozhlas a televízia Slovenska 73,4 milióna eur, Česká televízia 227,6 milióna eur, Český rozhlas 83 miliónov eur.

Porovnanie plánu výberu koncesii ČR a SR 2022

Je dôležité skonštatovať, že od roku 2003 neboli žiadnym spôsobom valorizované úhrady za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska – koncesionárske poplatky pre RTVS. Práve naopak, systematicky dochádzalo k znižovaniu príjmov z koncesii či už infláciou, alebo odpustením platby dôchodcom a zdravotne znevýhodneným občanom. Je relevantné ponechať verejnoprávne médiá čo najdostupnejšie pre ohrozené skupiny, je však rovnako podstatné tvoriť pre tieto skupiny, ale aj pre celé divácke univerzum, hodnotný a kvalitný obsah, ktorý komerčné televízie pre profitabilitu takýchto obsahov bežne nedoručujú.

Náklady na výrobu mediálneho obsahu sa kontinuálne zvyšovali infláciou, rastom cien energií, ale aj legislatívnymi zmenami (napr. príplatky za prácu počas sviatkov a víkendy). Túto „odloženú“ tému musí nové vedenie riešiť pragmaticky aj prakticky s kompetentnými. Je to jedna z kľúčových tém nového obdobia: ako bude RTVS fungovať a ako bude vyzeráť jej financovanie, aby sme dosiahli udržateľnosť, koncepčné a dlhodobé plánovanie nevyhnutné na výrobu kvalitného programu. Je podnetné a na zamyslenie pozrieť si údaje EBU, kde uvádzajú výšku koncesii aj v iných súvislostiach, a to v prepočte na HDP krajiny.

Moderná RTVS, inštitúcia, ktorá počas môjho mandátu dovrší storočnicu (rozhlas) a 70-ročnú históriu (televízia), sa musí vedieť ako bezpečný partner pre slovenskú verejnosť vyrovnáť s dávno nastúpenou digitálnou érou, dynamikou spoločenských procesov a tiež trendmi a zmenami diváckych návykov.

Všetky uvedené fakty viem správne uchopiť v záujme nevyhnutného zvýšenia kvality verejnej služby a zachovania zdravého mediálneho ekosystému pre Slovensko. Mojou výhodou je dlhoročná analýza týchto javov a orientácia v mediálnom prostredí, ktoré týmito zmenami prechádza. Prináša to ušetrený čas, ktorý môžem venovať od začiatku mandátu už konkrétnym riešeniam, ako len ich pomenovaniu a hľadaniu východisk.

Prevádzkové príjmy predstavujúce percento HDP jednotlivých krajín EBU za rok 2020

Krajina	Príjem v % z HDP	Krajina	Príjem v % z HDP
Čierna hora	0,36 %	Taliansko	0,15 %
Chorvátsko	0,35 %	Severné Macedónsko	0,15 %
San Marino	0,34 %	Poľsko	0,15 %
Spojené kráľovstvo	0,29 %	Albánsko	0,15 %
Nemecko	0,28 %	Slovensko	0,14 %
Rakúsko	0,26 %	Maroko	0,13 %
Slovinsko	0,24 %	Gruzínsko	0,13 %
Srbsko	0,23 %	Bosna a Hercegovina	0,12 %
Island	0,23 %	Grécko	0,12 %
Maďarsko	0,23 %	Holandsko	0,12 %
Belgicko (francúzska časť)	0,22 %	Arménsko	0,11 %
Švajčiarsko	0,21 %	Bulharsko	0,11 %
Fínsko	0,21 %	Portugalsko	0,11 %
Španielsko	0,18 %	Írsko	0,10 %
Francúzsko	0,18 %	Lotyšsko	0,10 %
Dánsko	0,17 %	Litva	0,10 %
Nórsko	0,17 %	Turecko	0,09 %
Cyprus	0,17 %	Rumunsko	0,07 %
Švédsko	0,16 %	Moldavsko	0,07 %
Andorra	0,16 %	Izrael	0,05 %
Belgicko (flámska časť)	0,16 %	Ukrajina	0,04 %
Estónsko	0,16 %	Azerbajdžan	0,02 %
Česká republika	0,15 %	Luxembursko	0,01 %

> 0,3 % | 0,2 - 0,3 % | 0,1 - 0,19 % | < 0,1 % | EBU priemerne 0,16 %

PROGRAM

PROGRAM

MÉDIÁ NÁS
INFORMUJÚ,
VZDELÁVAJÚ,
ZABÁVAJÚ
A FORMUJÚ
NAŠE NÁZORY.

Rovnako je to aj s RTVS, ktorá sa okrem týchto bazálnych funkcií aktívne podieľa na tvorbe pamäti národa. Táto úloha sa odzrkadľuje v celom spektre vyrábaných programov od dramatických až po spravodajské. Všetky programy, ktoré vznikajú v RTVS, sú reakciou na dôležité udalosti súčasnosti, na kontexty minulosti a témy, ktoré v spoločnosti rezonujú. Považujem však za nutné pracovať s informáciami vo verejnom záujme tak, aby sme pamäť národa nedeformovali a neskresľovali realitu. Preto som si definoval tieto programové priority platné tak pre televíziu, ako aj pre rozhlas.

Na prvom mieste je objektívne a vyrovnané spravodajstvo, ktoré v dnešnej dobe považujem za obzvlášť dôležité, pretože je primárnym nástrojom boja proti dezinformáciám. Ďalšou programovou prioritou je detská tvorba. Najmenší diváci sú tí najnáročnejší a televízia im môže poskytnúť mnoho informácií o tomto svete, či už spojených s odpočinkovými, alebo so vzdelávacími aktivitami. A v neposlednom rade mi ide o kvalitnú pôvodnú dramatickú a dokumentárnu tvorbu a aktívne prispievanie kvalitnými audiovizuálnymi dielami do bohatého archívu RTVS.

SPRAVODAJSTVO

NAJVÝZNAMNEJŠOU
KOMODITOU
DNEŠKA JE PRAVDA
A SPRAVODAJSTVO
RTVS MUSÍ BYŤ
JEJ HLAVNÝM
ZDROJOM.

SPRAVO-
DAJSTVO

SPRAVODAJSTVO

Právo na prístup k informáciám patrí v demokratickej spoločnosti k základným právam. Úlohou spravodajstva RTVS je tento základný princíp naplňovať bezplatným poskytovaním informácií prostredníctvom všetkých programových služieb a dostupných platforiem. Úlohou spravodajstva RTVS je poskytovať podrobné informácie z domova aj zo zahraničia. Sme presvedčení, že súčasťou tejto úlohy je aj splnenie slovenského kontextu zahraničného diania a poskytovanie podrobného a zrozumiteľného pohľadu na udalosti pre slovenské publikum. Spravodajstvo RTVS čelí najväznejším výzvam v histórii inštitúcie, rovnako ako všetky verejnoprávne médiá vo svete. Pandémia Covid-19 urýchlila zmeny v správaní recipientov, ako aj zmeny v spôsobe prijímania informácií. Televízia je síce stále najvýznamnejším zdrojom, no rastúci vplyv online prostredia sa nedá zastaviť. Navyše, mladšie vekové skupiny obyvateľstva využívajú vo väčšej miere úplne iné spôsoby prijímania informácií, ako je rozhlas alebo televízia, a v neposlednom rade, zásadný vplyv na získavanie informácií má aj rozmach sociálnych sietí, ktoré oddeľujú prijímateľov informácií od ich tvorcov, novinárov, a majú tak vplyv aj na dôveryhodnosť médií. Verejnoprávna RTVS preto nemôže čakať a musí hľadať spôsob ako posilňovať svoj vzťah s divákmi, poslucháčmi a so všetkými obyvateľmi Slovenska a ako svoj spravodajský obsah doručiť čo najširšiemu publiku.

Vývoj médií, prijímania informácií, ale aj skresľovania reality potvrdil skutočnosť, že najvýznamnejšou komoditou dneška je PRAVDA. Spravodajstvo RTVS musí byť jej hlavným zdrojom pre svojich poslucháčov, divákov, čitateľov, pre všetkých obyvateľov Slovenska.

Zo zákona je poslaním RTVS poskytovať „neustranné, overené, neskreslené, aktuálne, zrozumiteľné a vo svojom celku vyvážené a pluralitné informácie o dianí v Slovenskej republike i v zahraničí na slobodné utváranie názorov“. Sme presvedčení, že informácie poskytované RTVS musia byť hlavne pravdivé. Dôvera verejnosti v RTVS neznamena, že by verejnoprávna inštitúcia mala pod rúškom falošnej vyváženosti skýzať na šikmú plochu prezentovania alternatívnych vysvetlení faktov. Úlohou RTVS je informovať pravdivo, odhaľovať nepravdivé a skreslené informácie a svojich recipientov na ne upozorňovať.

Ak spojíme dve čísla z prieskumov z uplynulých rokov, je zrejme, že v tejto oblasti verejnoprávna inštitúcia a jej spravodajstvo zlyháva. Až 63 percent ľudí dôveruje verejnoprávnemu Rozhlasu a televízii Slovenska¹¹, no viac ako polovica Slovákov verí aj konšpiračným teóriám¹². Je preto viac než nevyhnutné, aby verejnoprávna inštitúcia vo svojom vysielaní a v spravodajstve dokázala oddeliť pravdu od hoaxov a dezinformácií a vysvetlila to aj svojim divákovi a poslucháčovi, či už v existujúcich spravodajských a publicistických reláciách, alebo v nových, špeciálne na to vytvorených v rozhlasovom a televíznom vysielaní, ale aj na online kanáloch. Verejnoprávnemu vysielateľovi sa v tejto súvislosti ponúkajú možnosti spolupráce s viacerými verejnými inštitúciami ako napríklad Centrum pre hybridné hrozby Ministerstva vnútra, alebo podobnými verejnými organizáciami v ďalších rezortoch.

Diváci a poslucháči sa s dôverou obracajú na RTVS a jej spravodajstvo. A dôvera je hlavne záväzok a zodpovednosť voči všetkým obyvateľom Slovenska „bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vek, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie“, ako to RTVS ukladá zákon, ktorým bola zriadená. Preto musia mať novinári verejnoprávneho média na zreteli zodpovednosť k pravde. Len pravdivými a faktickými informáciami a ich jasným oddelením od klamstva a manipulácií je totiž možné dosiahnuť ďalšie zákonom definované poslanie RTVS – vytvárať „podmienky na spoločenskú dohodu vo veciach verejných s cieľom posilniť vzájomné porozumenie, toleranciu a podporovať súdržnosť rozmanitej spoločnosti“.

Verejnoprávne spravodajstvo sa dôverou má nielen chváliť, ale si ju aj zaslúžiť. Byť jednookým medzi slepými už nestačí. RTVS musí otvoriť obe oči, skúsiť k nim pripojiť aj pomyselné tretie oko, ktorým bude cítiť všetkých svojich potenciálnych divákov a prinesie im načas a včas pravdivé a overené, profesionálne spracované informácie. RTVS sa musí urýchlene vydať na cestu distribúcie pravdivých informácií, ktorá zasiahne čo najväčšie publikum, nemôže rezignovať ani na jednu skupinu obyvateľstva, zdravotne znevýhodnených spoluobčanov nevynecháva.

#SKUTOCNASYNERGIA

Rozhlas a televízia Slovenska sú zo zákona multimediálnou inštitúciou, ktorá sprostredkovaná informácie prostredníctvom rozhlasového a televízneho vysielania. RTVS síce spustila spravodajský web, no je to len prvý krôčik na ceste splácania digitálneho dlhu verejnoprávnej inštitúcie, ktorý má v oblasti poskytovania spravodajských informácií.

Pandémia urýchlila zmeny v prijímaní informácií. Väčšina ľudí na Slovensku¹³ získava spravodajské informácie prostredníctvom smartfónov. Táto skutočnosť v kombinácii s poklesom televízie ako primárneho zdroja informácií 74 % v roku 2021 oproti 80 % v roku 2018¹⁴ je jednoznačným argumentom na urýchlené rozšírenie poskytovania spravodajských informácií prostredníctvom ďalších kanálov. RTVS musí na mediálnom trhu bojovať aj o mladšie vekové kategórie, ktoré nevyužívajú televíziu ani rozhlas ako zdroj informácií.

To, že RTVS má čo doháňať, umocňuje aj skutočnosť z toho istého výskumu, v ktorom medzi tzv. offline médiami figuruje verejnoprávna RTVS ako zdroj informácií na štvrtom mieste, medzi online spravodajskými zdrojmi sa spravodajstvo RTVS, na rozdiel od viacerých komerčných médií, nevykyslo medzi prvými šiestnástimi najčastejšie využívanými zdrojmi informácií. Popri rozhlase a televízii preto musí RTVS vo zvýšenej miere investovať a venovať sa spravodajskému webu ako aj mobilnej aplikácii, aby sa stali rovnocennými kanálmi na šírenie spravodajstva a publicistiky RTVS. Zvyšujúci sa dopyt po videách, živých videách, ale aj podcastoch sa musí prejaviť aj v aplikácii, kde by mali byť dostupné všetky informácie a relácie produkované spravodajstvom a aktuálnou publicistikou RTVS, tak ako je to bežné vo verejnoprávných médiách v zahraničí.

Na efektívne dosiahnutie tohto cieľa je však nevyhnutné zjednotiť všetky zložky spravodajstva a publicistiky RTVS (rozhlasové, televízne, online), ktoré dodnes napriek viacerým pokusom o využívanie synergie fungujú takpovediac popri sebe. Bolo by odvážne pri súčasnom stave financovania verejnoprávneho vysielateľa hovoriť o spoločnom spravodajskom centre v jednej budove, no jednoznačným cieľom musí byť systémová centralizácia všetkých informácií v jednotnom systéme spravodajstva RTVS vrátane videa, zvuku, textu, multimediálnych obsahov či

11 Zdroj: Digital News Report 2021, Reuters Institute, Oxford University

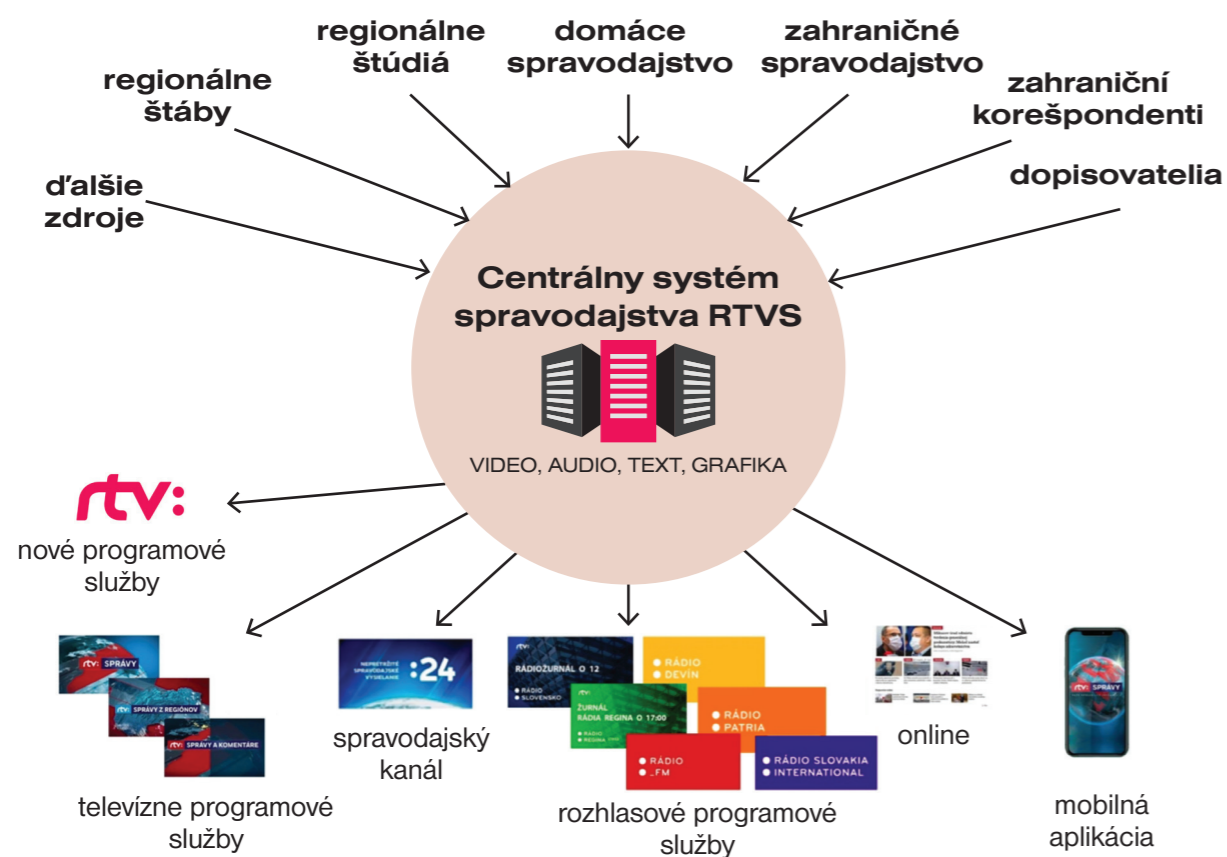
12 Zdroj: Globsec 2020

13 64 % podľa Digital News Report 2021, Reuters Institute, Oxford University

14 Digital News Report 2021, Reuters Institute, Oxford University

živých prenosov, pričom z tohto systému si budú následne editori a vedúci vydania jednotlivých kanálov (televízia, rozhlas, online, smartfóny) a programových služieb vyberať spravodajský obsah do jednotlivých relácií, kontinuálneho televízneho alebo prúdového rozhlasového vysiela- nia. Spravodajské alebo publicistické tímy sa tak budú môcť sústrediť na spracúvanie konkrétnej témy, pričom výstup bude následne dostupný pre všetky relácie a programové služby. Jednotný spravodajský systém RTVS skvalitní a zefektívni spravodajské výstupy programových služieb.

Súčasťou systému budú všetky informácie získané redaktormi všetkých redakcií televízneho a rozhlasového spravodajstva, regionálnymi štábmi, ale aj sieťou zahraničných korešpondentov.

Takáto systémová zmena a zjednotenie všetkých informácií umožní nielen zvýšiť pestrosť vysiela- nia, ale tiež zvýšiť jeho operatívnosť a reakcišnosť na nepredvídané aktuálne udalosti, v čom RTVS v predchádzajúcom období opakovane zlyhávala. V prípade dostatku finančných prostriedkov môže pozitíva ešte zvýšiť zjednotenie všetkých zložiek spravodajstva, aktuálnej publicistiky a športu pod jednu strechu (tak ako to plánuje urobiť napríklad aj Česká televízia, aj keď iba s televíznymi redakciami).

Zjednotenie informačných tokov do budúcnosti umožní RTVS spúšťať ďalšie informačné programové služby, napríklad novú spravodajsko-publicistickú rozhlasovú stanicu bez toho, aby bolo ohrozené plnenie spravodajských úloh na všetkých ostatných programových službách, tak ako sa to stalo pri spustení spravodajského televízneho kanála RTVS.

#SKUTOCNYSPRAVODAJSKYKANAL

RTVS v uplynulom období spustila vlastný spravodajský kanál :24. Po niekoľkých týždňoch sa však zo spravodajského kanála stala len programová služba, ktorá väčšinou vysiela spravodajské bloky iných programových služieb. Vo viacerých prípadoch navyše táto programová služba RTVS nereflektuje aktuálne udalosti, čo je primárnym cieľom a úlohou každého spravodajského kanála. Napríklad počas druhého kola francúzskych prezidentských volieb, ktoré boli kľúčové pre ďalší vývoj v Európskej únii, televízny spravodajský kanál RTVS vysielał reprízu publicistickej relácie. Na porovnanie spravodajský kanál ČT 24 vysielał kombinované štúdio z Paríža a Prahy s hosťami a analýzami, ako aj s aktuálnymi informáciami.

Sme presvedčení, že spustenie tzv. spravodajského kanála RTVS bolo nepripravené a jeho súčasná podoba naznačuje, že neexistuje koncepcia vysielať, správne nastavený workflow ani tím novinárov a výrobných pracovníkov, ktorý by mal na starosti vysielať spravodajského kanála. Vysielať spravodajského kanála a jeho pútavosť pre širokú verejnosť je totiž v aktuál- nosti prinášaných informácií predovšetkým prostredníctvom živých prenosov z domácich a zah- raničných udalostí, živých vstupov, doplnených o analýzy a názory aktérov ako aj expertov. Práve kontinuálne živé vysielať je základnou zložkou každého spravodajského kanála. Obsah spravodajského kanála pritom musí vytvárať samostatný tím zložený z redaktorov, moderátorov, rešeršerov, novinárov, editorov, ako aj pracovníkov výrobných profesií, do veľkej miery odlišného od tímu pripravujúceho hlavné spravodajské relácie ako napríklad Správy RTVS o 19.00.

Z dostupných informácií RTVS nevyplýva, že by došlo k zvýšeniu počtu pracovníkov alebo spo- luppracovníkov spravodajstva RTVS do tej miery, ktorá by umožňovala konštatovať dlhodobú udržateľnosť profesionálneho kontinuálneho vysielať spravodajského kanála. Na vysielať spravodajského kanála je taktiež potrebné vlastné štúdio, ktoré zabezpečí, že nebudú ohrozené ďalšie výroby v rámci RTVS.

Profesionálny spravodajský kanál RTVS, ktorý spĺňa všetky kvalitatívne a obsahové kritériá, musí byť vybudovaný z opačnej strany. Zabezpečením vlastného štúdia, technického vybavenia, prenosového vybavenia, tímu pracovníkov a novinárov, ktorí sa budú podieľať na jeho vysielať, ako aj jasnej obsahovej štruktúry a nastavenom workflow, ktorý sa bude dopĺňať s existujúcimi zložkami spravodajstva RTVS. Živé vysielať musia dopĺňať aj diskusné a analytické relácie, napríklad prenášané aj s obrazom z rozhlasového vysielať, ako je to v súčasnosti, no musí existovať jasná koordinácia a stratégia vysielať. Úlohou spravodajstva RTVS nie je len infor- movať, ale informácie aj zasadiť do kontextu a analyzovať, pričom po skrátení relácie Správy a komentáre je tento priestor menší ako v minulosti. Profesionálny spravodajský kanál musí rozšíriť priestor pre analytické a diskusné relácie verejnoprávneho spravodajstva a publicistiky s cieľom napĺňať službu verejnosti a vysvetľovať domáce aj zahraničné udalosti v kontexte.

Vytvorenie spomínaného centrálného systému spravodajstva RTVS umožní efektívne využívanie všetkých informačných zdrojov a redakcií spravodajstva RTVS v prospech profesionálneho spravodajského kanála RTVS, ktorý nebude z väčšej časti len retransmisíou existujúcich relácií iných programových služieb RTVS, ale originálnou, samostatnou, efektívnou a pre divákov pútavou programovou službou RTVS.

#JEDNASPOLOCNOST

Spravodajstvo RTVS by neznamenal nič bez jeho divákov, poslucháčov a recipientov. Sme presvedčení, že ich treba viac zainteresovať do prípravy vysielania pri dodržaní všetkých novinárskych, etických a profesionálnych postupov. Vysielanie spravodajstva by nemalo odrážať len centrálnu a celoštátnu udalosť, ale by malo vo zvýšenej miere reflektovať aj život obyvateľov v regiónoch a dosahy rozhodnutí centrálnych orgánov na životy ľudí. Popri rozširovaní podpory občianskeho žurnalizmu, rozširovaní spôsobov, ktorými sa ľudia môžu obrátiť na spravodajské štáby a redakcie RTVS, by sme chceli na pravidelnej báze spoznávať názory ľudí na prácu spravodajstva RTVS.

Organizáciou diskusií našich divákov a poslucháčov či čitateľov v jednotlivých regiónoch, ale aj z jednotlivých menšinových skupín obyvateľstva či zdravotne znevýhodnených s redaktormi, ale aj s ďalšími pracovníkmi redakcií spravodajstva RTVS docielime otvorenie sa spravodajstva RTVS komunitám vo všetkých kútoch Slovenska. Zároveň na základe ich podnetov budeme schopní skvalitňovať spravodajské výstupy RTVS a doceliť tak ich šírenie vo všetkých skupinách obyvateľstva.

Zmysluplné pôsobenie spravodajstva RTVS pri šírení vlastného spravodajského obsahu, ale aj obsahu generovaného obyčajnými ľuďmi, môže prispieť k zásahu najmladšej cieľovej skupiny, ktorá veľkú časť informácií konzumuje predovšetkým cez krátke videá na sociálnych sieťach. Rovnako postupujú aj ďalšie verejnoprávne médiá v Európe.

Sme presvedčení, a vysielanie programovej služby Rádio Regina pre regióny západ, stred a východ to potvrdzuje, že sa vo všetkých regiónoch Slovenska deje dostatok zaujímavých a dôležitých udalostí na to, aby boli štúdiá v Banskej Bystrici a Košiciach schopné pripravovať každodenné televízne spravodajstvo. RTVS taktiež musí odstrániť dlh v podobe faktickej neexistencie západoslovenského regionálneho spravodajstva, či už v Bratislave, ale v prípade dostupnosti finančných zdrojov zriadením západoslovenského televízneho štúdia v Trnave, Trenčíne alebo v Nitre.

Každodenné plnohodnotné televízne spravodajstvo z regiónov, ako aj ďalšie rozširovanie vlastného spravodajstva Rádía Regina západ, stred a východ, prispieje nielen k posilneniu informovanosti o dianí v jednotlivých oblastiach Slovenska, k zvýšeniu povedomia o tamojších komunitách, ale aj k napĺňaniu zákonného poslania RTVS podporovať súdržnosť rozmanitej spoločnosti.

Súčasťou rozvoja vzťahu spravodajstva a publicistiky RTVS s jej divákmi alebo s potenciálnymi divákmi je aj možnosť rozširovania relácií zameraných na občianske problémy ako aj investívny. V súčasnosti má RTVS len jednu publicistickú reláciu Občan za dverami, zameranú na občianskoprávne problémy. Súčasťou našej stratégie je však vyvinúť ďalšie formáty pre televízne a rozhlasové vysielanie, ktoré sa budú zaoberať obyčajnými problémami občanov.

Významnou zložkou verejnej služby je aj zodpovedná investigatívna žurnalistika. Relácia Reportéri v súčasnosti tento cieľ nespĺňa, reportáže totiž často nespĺňajú základné atribúty investigatívnej žurnalistiky – odhaľovanie skrytých nezákonných alebo neprávnych postupov v spoločnosti. Investigatívny verejnoprávneho vysielateľa, ako už spomínanú občiansku publicistiku, treba zásadne posilniť v televíznom, ale aj v rozhlasovom vysielaní, napríklad aj v spolupráci s investigatívnymi novinármi a ich združeniami na Slovensku a v zahraničí, a priniesť aj nové na Slovensku doteraz nerealizované formáty.

#PROFESIONALI

Spravodajstvo Rozhlasu a televízie Slovenska závisí aj od jeho pracovníkov – novinárov, editorov, moderátorov, výrobných zložiek a mnohých ďalších profesií, ktoré sa na jeho výrobe podieľajú. Tí potrebujú jednoznačnú profesionálnu a materiálnu podporu, možnosť kariérneho rastu, ako aj kvalitný systém vzdelávania.

Súčasný trendy v médiách vyžadujú nové danosti a schopnosti, ako sú napríklad dátová analýza, geolokácia, analýza fotografického materiálu, ktoré sa stávajú bežnou súčasťou novinárskej a redaktorskej práce. S ohľadom na nepredvídateľnosť ďalšieho vývoja vo svete, ako aj možnosť dlhotrvajúceho konfliktu na Ukrajine, je tiež nutné, aby vybraní redaktori a pracovníci výrobných zložiek absolvovali tréningy zamerané na personálnu a digitálnu bezpečnosť, ako aj na bezpečnosť v rámci vojnových konfliktov. Tieto, ale aj ďalšie kurzy by sa mali stať súčasťou interného vzdelávacieho procesu v rámci spravodajstva verejnoprávnej inštitúcie.

Súčasťou systému práce v rámci spravodajstva a publicistiky RTVS by podľa môjho názoru mal byť aj vopred definovaný systém kariérneho rastu a výchovy redaktorov a ďalších pracovníkov pre potreby spravodajstva RTVS. V spolupráci s univerzitami preto rozbehneme systém mentoringového procesu pre talentovaných mladých novinárov, ktorí prejdú výberovým konaním. Jeho súčasťou bude nielen možnosť rásť v kariérnom rebríčku v rámci spravodajstva RTVS, ale po ukončení štúdia (vo výnimočných prípadoch aj pred jeho skončením) získať pracovné miesto v rámci spravodajstva RTVS. Mentoringový program by sme chceli rozbehnúť na celom Slovensku, teda nielen v Bratislave, ale aj v rámci regionálnych štúdií Banská Bystrica a Košice v spolupráci s tamojšími univerzitami.

Na uskutočnenie načrtnutých plánov bude nevyhnutnou aj štrukturálna zmena v rámci spravodajstva RTVS. Pribudnúť by mali nové profesie, ako napríklad dátoví analytici, rešeršisti či dátoví vizualizátori. Na skvalitnenie výstupov a dodržiavanie princípov pravdivosti a nestrannosti spravodajstva RTVS bude tiež nutné posilniť zložku editorov a vedúcich vydania. Neustále je potrebné dobudovávať aj regionálnu sieť redaktorov a štábov, a tiež možnosť vytvoriť už spomínané plnohodnotné televízne spravodajské štúdio na západnom Slovensku mimo Bratislavu.

Vzhľadom na dianie vo svete ako aj na konflikt na Ukrajine je nutné posilniť zahraničné spravodajstvo v rozhlase aj v televízii. Napriek využitiu synergii sa spravodajstvu RTVS nedarí zásadným spôsobom rozširovať sieť zahraničných korešpondentov, preto tiež treba zvážiť vytvorenie systému tzv. lietajúcich zahraničných reportérov, ktorí by boli schopní pokrývať aj dlhodobé udalosti v zahraničí alebo by v rámci jedného postu boli schopní pokrývať dianie vo viacerých krajinách. Vzhľadom na dianie vo svete je však jednoznačná potreba vytvoriť miesto stáleho korešpondenta v Ázii. Rozhodnutiu ako postupovať však musí predchádzať ekonomická analýza efektívnosti stálej siete zahraničných korešpondentov v porovnaní s tzv. lietajúcimi reportérmi.

Viaceré spomínané opatrenia umožnia efektívnejšie využívanie existujúcich zdrojov spravodajstva RTVS. Dodatočné zdroje a zefektívnenie výrobných kapacít by mohlo priniesť aj opätovné spojenie sekcií spravodajstva a športu (rovnako je to aj v ČT, kde existuje divízia spravodajstva a športu). Tieto dve zložky sú si totiž v operatívosti a možnosti zdieľať zdroje také blízke, že ich spoločné koordinované fungovanie môže priniesť vyššiu efektívnosť, ako sa to ukázalo už v minulosti, keď existovala spoločná sekcia spravodajstva a športu so zdieľanými výrobnými zložkami.

#SPORTNASSPAJA

Športové programy sú trvalo populárne u všetkých divákov bez rozdielu veku, pohlavia, vzdelania či miesta bydliska, a to hlavne v obdobiach vysielania nadnárodných športových súťaží, v ktorých je zastúpené aj Slovensko. Šport dokáže pozdvihnúť národné povedomie a podporiť národnú identitu. Zároveň je cestou k zdravému životnému štýlu a zatraktívneniu vybraných športov u obyvateľstva prostredníctvom našich úspešných reprezentantov. Práve silná popularita a vysoká televízna sledovanosť športu vzbudila aj záujem komerčných staníc.

Na našom malom televíznom trhu je dnes už viac ako 15 celoplošne dostupných športových televíznych kanálov (slovenských i zahraničných) a to počítame len broadcastové stanice, nie internetové vysielanie. Takéto množstvo staníc nielen rozdrobilo trh, ale zamávalo výrazne s cenami nákupných práv, o ktoré sa bijú všetky televízie.

Šport sa stal komerčnou komoditou, ktorej cena sa neúnosne šplhá z roka na rok vyššie pre vysoký dopyt televíznych vysielateľov a ďalších streamingových platforiem. Boj o dôležité športové udalosti je neúprosný a často sa cenami dostáva mimo reality a možnosti RTVS. Tak ako RTVS prišla o Ligu majstrov, čiastočné práva na Svetový pohár v zjazdovom lyžovaní, Majstrovstvá sveta v hokeji či futbalové Euro 2024 a 2028, bude strácať aj ďalšie veľké podujatia, ktoré majú celonárodný význam. Je dôležité zdefinovať si, do akých práv je ešte možné investovať a kde sa nachádza už pomyselný strop, ktorý napriek širokej diváckej nevoli a reputačným rizikám už nebude môcť RTVS prekonať.

Šport vždy bude dôležitou súčasťou vysielania RTVS, ale treba si položiť otázky a dobre zväziť odpovede: Má zmysel samostatný verejnoprávny športový kanál, ktorý sa ponukou nebude vedieť odlišiť od ostatných dostupných športových staníc na televíznom trhu? Dokáže RTVS plnohodnotne konkurovať športovou stanicou v takom silnom konkurenčnom prostredí? Je rozumné použiť státisíce eur z rozpočtu RTVS na nákup predražených športových vysielacích práv namiesto výroby kvalitných detských či originálnych dramatických programov? Aká je reálna udržateľnosť samostatnej verejnoprávnej športovej stanice v súčasnosti?

V časovej perspektíve nasledujúcich rokov vnímam dve možné alternatívy, ako so športovým obsahom naložiť.

Prvá predpokladá podporu v rozpočte a jeho výrazné zvýšenie, aby bola RTVS súťažeschopná v rokovaní o práva, a zároveň aby dokázala kvalitný športový kanál dlhodobo udržať a vysielateľ aj s ohľadom na ľudské zdroje, keďže to vyžaduje silnú redakčnú podporu.

Druhá možnosť predpokladá, že nedôjde k finančnej dotácii špeciálne pre športový kanál a nebude možné ho udržať vo vysielaní tak, aby boli naplnené objektívne parametre kvality.

V tomto prípade sa otvára možnosť variabilne operovať so športom ako témou a obsahom naprieč všetkými kanálmi RTVS. Veľké národné eventy umiestňovať na Jednotke, aby boli „bezbariérové“ a ľahko dostupné; dlhodobé významné podujatia, ktoré majú celospoločenský význam na Dvojke; lokálne a ligové športové podujatia na spravodajskom kanáli; pričom jediný priestor, kde by šport nedostal svoj priestor s priamymi prenosmi, by bol detský kanál. Dôvodom je, že detský kanál je koncipovaný ako bezpečný priestor pre deti s pravidelným vysielaním, kde nie sú narušené divácke návyky. Šport sa na ňom samozrejme objaví, ale len vo forme vedenia k cvičeniu či v publicistickej a dokumentárnej tvorbe určenej pre deti.

#BA-BB-KE

Rozhlas a televízia Slovenska disponuje v Banskej Bystrici a Košiciach plnohodnotným štúdiom a výrobným zázemím, čo možno použiť na výrobu krátkych denných formátov. Televízne štúdio v Banskej Bystrici by bolo potrebné mierne revitalizovať a variabilne prispôbiť jeho scénickú dekoráciu. Aby sa zachovala vysielacia kontinuita, počas rekonštrukčných prác by bolo ideálne bezodplatne využiť priestory niektorej zo štátnych inštitúcií naklonenej participácii na verejnej službe občanom. Kompenzáciou a výhodou pre obe strany by bol priestor pre študentov, ktorých zaujíma televízna a rozhlasová tvorba. Zároveň by externý subjekt poskytol RTVS vhodné priestory na výrobu relácií. Tento krok by bol akýmsi „startupom“ pre začínajúcich autorov a výrobnou-realizačnou zložkou, čím by si RTVS vychovávala nových členov svojich tímov.

Televízne štúdio v Košiciach, ktoré je veľkostne a aj kapacitne lepšie vybavené ako štúdio v Banskej Bystrici, možno používať v podstate ihneď, avšak je opäť nutná úprava existujúcej scény. Momentálna scénická dekorácia v TŠ Košice nedovoľuje variabilné použitie. Televízne štúdio Košice má kompletnú novú technickú infraštruktúru, ktorej potenciál sa momentálne nevyužíva.

Obe vyššie spomenuté televízne štúdiá majú výrobné ako aj kapacitné možnosti vyrábať denne minimálne dve live relácie, ktoré by dokázali plniť obsah vysielaných programových služieb. Dali by sa viac zapojiť aj do kreovania vysielacej štruktúry poskytnutím presných časových slotov. Tie by naplňali svojím obsahom a ponúkali tak priestor na realizáciu autorom z danej časti krajiny. Pri variabilnej scéne, ktorú by bolo možné jednoducho meniť, by boli vyťažené výrobné kapacity a zároveň by bolo možné niektoré regionálne relácie presunúť z Mlynskej doliny priamo do centra diania. Variabilnou scénou môžeme pokojne chápať väčšiu zobrazovaciu jednotku ako pozadie a jednoduché variabilné scénické prvky. Nehovoriac o množstve profesionálov v daných štúdiách, ktorých potenciál momentálne nie je využitý. Týmto krokom by sa rozšírilo portfólio fundovaných pracovníkov priamo v regiónoch a motivovali by sa študenti, ktorí by v budúcnosti mohli pre RTVS pracovať. Toto riešenie by nevyžadovalo rozsiahle zmeny a teda ani zásadné finančné prostriedky.

TELEVÍZIA

TV MÉDIUM JE
NA SLOVENSKOM
TRHU STABILNE
NAJSILNEJŠIE
S VIDITEĽNÝM
ZÁSAHOM
VO VŠETKÝCH
CIEĽOVÝCH
SKUPINÁCH.

MMTvízia

TELEVÍZIA

#JEDNOTKA #JEDNARODINA

Jednotka sa stále teší popularite svojich prime-timových formátov. Príliš častým vysielaním a opakovaním programov sa však stalo, že vlajkové programy sa posledné roky obsahovo vyčerpali. Treba zohľadniť tento fakt a hľadať nové témy a tituly, ktoré by sa stali obľúbenými značkami divákov. Pri hľadaní takýchto formátov je dôležité brať do úvahy spôsoby, akým sa dnes obsah konzumuje. Interaktivita a priame zapojenie diváka je dnes „must have“, bez čoho žiadny program nedokáže osloviť širšie cieľové skupiny.

Populárne, inovatívne a jedinečné zábavné formáty so silným aspektom infotainmentu, ktoré som ako programový riaditeľ v RTVS zaradil do programovej štruktúry, v priebehu prvej sezóny obsadili popredné priečky sledovanosti a konkurencieschopnosti oproti komerčným televíziám (Milujem Slovensko, Čo ja viem, Záhady tela, Zem spieva). Na tento trend chcem nadviazať a prinášať divákovi originálne infotainmentové programy nielen v hlavnom vysielacom čase, ale aj počas dňa.

Jednotka je dlhodobo hlavným vysielateľom súčasných dramatických programov vyrobených v RTVS. Vo svojej programovej štruktúre má zaradenú seriálovú i filmovú dramatickú tvorbu. Aby mohla aj naďalej tento typ programov vysielateľ, je nutné zamerať sa na ich výrobu a podriať procesy vnútri inštitúcie tomuto cieľu. Zámerom je ročne vyrobiť aspoň jednu rozprávku, priniesť aspoň dva pôvodné dramatické seriály a naďalej podporovať produkciu slovenských filmov v spolupráci s Audiovizuálnym fondom a ďalšími podpornými schémami v oblasti umenia, kultúry a kreatívneho priemyslu. Rovnako mám ambíciu opäť priniesť na Jednotku prémiové dokumentárne série určené širšiemu publiku ako Fetiše socializmu či sériu Mafiáni.

Jednotka využíva vo svojej štruktúre okrem vlastnej tvorby aj akvizičné programy. Je dôležité naďalej prinášať divákovi nielen slovenskú, ale aj aktuálnu európsku seriálovú a filmovú tvorbu. Značky ako pondelkové „Európske kino“ musia ostať zachované. Všeobecne sú akvizície dôležitou súčasťou programovej štruktúry Jednotky i Dvojky. Podpora financovania nákupu zahraničných programov je výrazne podhodnotená, a preto nemôže RTVS veľakrát súťažiť s komerčnými stanicami o programy, ktoré tzv. zatrasli svetom streamovacích služieb alebo veľkých zahraničných štúdií, čo je veľká škoda, pretože aj v komerčnejšej tvorbe sa nájde mnoho kvalitne spracovaných a témami aktuálnych diel.

#DVOJKA #KONIECDEZINFORMACIAM

Dvojku plánujem profilovať predovšetkým ako stanicu pre náročnejšieho diváka. Stane sa obsahovou bázou pre diváka, ktorého zaujíma náš svet a život v ňom. Využijem na naplnenie tejto ambície všetky dostupné nástroje. Spustením detského kanálu a úpravou spravodajského vysielania bude časť programov presunutá z Dvojky na iné programové stanice. Uvoľnené programové okná vyplnia nové programy, ktoré svojim obsahom zapadnú do štruktúry a zámeru vybudovať jedinečný obsahový zdroj hodný verejnoprávnej inštitúcie 21. storočia s konzistentnou štruktúrou a kvalitným programingom pre výberového diváka.

Najdôležitejšou úlohou Dvojky bude prinášať faktické informácie rôznymi formami s cieľom bojovať proti hoaxom a dezinformáciám, ktoré sa týkajú rôznych tém od histórie až po životný štýl. Aktuálna situácia na Ukrajine a spôsob, akým sa prezentujú skutočnosti na východ od ukrajinských hraníc a tiež fakt, že mnoho ľudí týmto dezinformáciám verí, nás každodenne presvedča, že je nutné vložiť sa do prebiehajúcej informačnej vojny a prinášať ľuďom overené informácie, relevantné fakty, pomáhať vzdelávať sa a rozvíjať kritické myslenie. Na Dvojke chcem ešte viac podporiť vysielanie dokumentárnej tvorby, ktorá sa venuje vede a nie iluzívnym domnienkam, poloprávdám a hoaxom. Prioritou je viac vedy vo vysielaní Dvojky.

Rovnako dôležitý ako boj s dezinformáciami je aj boj s klimatickými zmenami. Životné prostredie sa v posledných rokoch dostalo konečne do popredia, zaujíma čoraz viac ľudí a stalo sa aktuálnou témou, ktorej sa venujú zodpovedné organizácie. Mnohé domáce, ale aj nadnárodné spoločnosti sa snažia znižovať svoju uhlíkovú stopu; mnoho regionálnych remeselníkov sa snaží prinášať eko tovary ako opozitum nadnárodným spoločnostiam, ktoré vyrábajú tovary na úkor životného prostredia; mestské a obecné samosprávy riešia zmeny v ekologickom spracovávaní odpadu; štát sa snaží o zmeny k lepšiemu napríklad vo forme recyklácie plastových fliaš; enviro témy sa stávajú súčasťou vzdelávacieho procesu detí už od útleho veku.

Všetky tieto fakty poukazujú na to, akou dôležitou sa opäť stala príroda a prostredie, v ktorom žijeme, v našich hodnotových rebríčkoch. Práve Dvojka je aktuálne ideálnou platformou, kde by sa mali témy ochrany životného prostredia, budúcnosti prírody v lokálnom aj vo svetovom meradle a všetky aspekty prechodu na ekologickejší spôsob života rozoberať. A to nielen vo forme dokumentov, publicistiky, ale hlavne diskusie s domácimi i so zahraničnými odborníkmi, na pozadí overených faktov a precízne spracovaného obsahu redaktormi a dramaturgmi RTVS.

Nezabúdam na kvalitné dramatické programy pre výberového diváka, ktoré naďalej ostanú v štruktúre, či už ide o súčasnú svetovú seriálovú tvorbu, alebo o oceňované artové filmy. Rovnako chcem podporovať publicistické relácie a doku-série mapujúce nezávislú kultúru naprieč regiónmi Slovenska, zamerané na literatúru, hudbu, divadlo, vizuálne umenie, tanec, architektúru a dizajn. V rámci zaplňovania bielych miest našej histórie bude aj naďalej dôležité spracovanie kľúčových tém atraktívnou formou aj pre mladého diváka.

#DETIZAHRAJMESA #OBSAHYKTORENASFORMOVALI

V situácii, keď je rozpočet verejnoprávnej inštitúcie a výroby programov na hrane fungovania, je práca s archívom RTVS kľúčová. Nespočetné reprízy archívu, ktoré doteraz bežali na Trojke, len zbytočne devalvovali knižnicu, nehovoriac o tom, že i vysielanie archívov je prekvapivo finančne náročné, keďže je naviazané na vyplácanie tantiemov na základe autorského práva. Archív by mal byť nedielnou súčasťou vysielania všetkých programových služieb v časoch a obdobiach im prislúchajúcich. Pandemická kríza nám pripomenula, aké je dôležité venovať sa najmladším generáciám. Zatvárali sa triedy aj celé školy, čo vyústilo do potreby online vyučovania. Aj televízia zohrala svoju rolu pri domácej výučbe a stále môže. A nielen to, dokáže vytvoriť bezpečný priestor bez reklám, v ktorom sa môžu deti „obsahovo zdravo“ po mnohých stránkach rozvíjať.

Mojim cieľom je priniesť namiesto celodenného archívneho vysielania detskú stanicu, ktorá bude zameraná hlavne, a nie výlučne, na cvičenie a vedenie k zdravému životnému štýlu, vyučovanie základu cudzích jazykov, rozvíjanie kreativity, predstavivosti, praktických zručností. Špecifický programový kanál má cieľ vyselať aj programy, ktoré môžu využívať materské a základné školy ako bezpečné doplnkové vzdelávacie zdroje. Zároveň by mal priniesť aj oddychový obsah ne-mainstreamovej európskej tvorby a obľúbené seriály a filmy vysokej kvality pre detských divákov.

Za dôležitú skupinu divákov považujem aj zrakovo a sluchovo postihnuté deti, pre ktoré bude vysielaná multimodálna podpora. Naším cieľom je, aby sme do roka od spustenia dokázali sprístupniť 100 % programu znevýhodneným divákovi. Prostredníctvom multižánrovej ponuky chceme vytvoriť prostredie, z ktorého budú deti s hendikepom prosperovať, a to ich inklúziou. Nechceme vytvárať stále nové formáty pre nevidiacich a nepočujúcich, ale chceme vytvoriť také projekty, ktoré budú dostupné a zrozumiteľné pre všetkých a pomôžu všetkým spoločne nájsť vzájomné porozumenie.

Dôležitým aspektom vzniku Trojky pre deti je vysielanie v slovenskom jazyku. Na trhu sa nájde mnoho staníc, ktoré vysielajú pre deti, bohužiaľ, väčšina nevysiela lokalizovaný obsah pre naše územie. Považujem za prioritu vyselať v slovenskom jazyku a viesť tak deti k rozširovaniu slovnej zásoby a rozvoju používania a porozumenia materinského jazyka.

Detský kanál sa bude zároveň vyselať online a vznikne dedikovaná webová stránka, kde sa budú môcť deti pozerať na svoje obľúbené programy, ale ktorej súčasťou budú aj interaktívne nástroje v podobe vzdelávacích hier, online pracovných zošitov a množstva kreatívneho obsahu na voľné chvíle s možnosťou offline zapojenia.

Programová štruktúra bude koncipovaná tak, aby sa po 20. hodine vysielanie pre deti skončilo a začalo sa vysielanie pre dospelých venované milovníkom klasických filmov a seriálov. Zámerom je efektívne pracovať nielen s bohatým archívom RTVS, ale vytvoriť aj vysielacie okná s filmami pre pamätníkov, ktoré distribuuje Slovenský filmový ústav či Národný filmový archív ČR, a zároveň zaradiť dnes už klasiky svetového filmu od veľkých zahraničných produkčných štúdií.

Vzhľadom na aktuálnu situáciu dokážeme vytvoriť hybridný kanál s detským a archívnym obsahom ešte v prvom roku môjho pôsobenia a priniesť tak na Vianoce 2022 darček pod stromček divákovi z celého Slovenska.

Nový kanál si bude vyžadovať nové formáty a práve tu je priestor pre pracovisko v Košiciach, ktoré má roky skúseností s tvorbou a výrobou detského obsahu. Viedlo by to k vytvoreniu nových pracovných pozícií technického aj kreatívneho charakteru, ktoré podporia rozvoj regionálneho štúdia.

Najväčší potenciál a priestor na rozvoj regionálnych štúdií je v ich otvorení sa autorom, a tvorcom a tiež novým kreatívnym a progresívnym realizačným prístupom. Takzvaný spomienkový optimizmus na „staré dobré časy“ udržiava podstatnú časť ľudí a teda aj inštitúciu v komfortnej zóne, resp. spomaľuje tempo rozvoja. Prispieva k tomu aj relatívne uzavretá skupina autorov z externého prostredia. Slabá konkurencia znižuje tlak na kvalitu a progresívni jednotlivci z interného i z externého prostredia na možnosť práce pre verejnoprávne médiá často rezignujú.

Riadený manažment zmeny je prostriedkom ako dosiahnuť, aby Regionálne štúdio Košice a Banská Bystrica boli skutočným centrom kreativity, schopným tvoriť kvalitné programy v rôznych televíznych žánroch a generovať akceptované authority. Jednou z možností, ako to dosiahnuť, je posilniť interný tím o kvalitných programových ľuďoch, otvoriť sa externému prostrediu a motivovať kvalitných tvorcov nielen dostatočným finančným krytím jednotlivých projektov, ale aj ich udržateľnosťou. Skúsení televízni pracovníci, ktorí poznajú procesy, samozrejme musia dopĺňať kreatívne skupiny.

V mojom pláne je i otvorenie rokovaní o spolupráci s vedením Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach s cieľom vytvoriť projekt výchovy novej generácie tvorcov mediálnych multižánrových a interdisciplinárnych obsahov s prienikom inteligentného a jedinečného pedagogického prvku v detských obsahoch.

ROZHLAS

SLOVENSKÝ
ROZHLAS DLHODOBO
PATRÍ MEDZI
NAJDÔVERYHOD-
NEJŠIE INŠTITÚCIE
NA SLOVENSKU
A V ROKU 2026
OSLÁVI STO ROKOV
OD SVOJHO ÚPLNE
PRVÉHO VYSIELANIA.

ROZHLAS

ROZHLAS

#JEVELARADIALELENJEDENROZHLAS

Slovenský rozhlas dlhodobo patrí medzi najdôveryhodnejšie inštitúcie na Slovensku a v roku 2026 oslávi sto rokov od svojho úplne prvého vysielania. Jeho stanica Rádio Slovensko je už niekoľko rokov druhou najpočúvanejšou na našom území. Spojením rozhlasu a televízie ako dvoch samostatných inštitúcií s obrovskou históriou vznikol pred jedenástimi rokmi unikát v podobe obrovskej trhovej výhody. RTVS má potenciál jedinečného mediálneho domu, kde môžu obsahy navzájom komunikovať, prepájať sa, inšpirovať sa a spolupracovať.

Slovenský rozhlas podľa môjho názoru nepotrebuje revolúciu, ale evolúciu. Žiadne rádio na Slovensku nemá k dispozícii také silné výrobné a kreatívne zázemie, ktoré dokáže vizualizovať svoje produkty, akým disponuje práve slovenský rozhlas. Výroba Rozhlasu a televízie Slovenska má na mediálnom trhu a v rámci konkurencie s ostatnými médiami neporovnateľnú výhodu. Je to spojenie dvoch, resp. troch zložiek, pričom každá je niečím špecifická: spravodajsko-športová výroba, rozhlasová výroba a výroba televíznych programov. Ak sa tieto výroby v kľúčových okamihoch prepoja s prihliadnutím na ich špecializáciu, možno vyprodukovať kvalitný spoločný obsah pre všetky programové služby RTVS. Považujem za nutné rozvíjať fungujúce rozhlasové služby, ktoré aktuálne vysielajú, a to v synergii s televíznou časťou RTVS.

Rozhlas a televízia Slovenska má možnosť predstaviť divákovi zákulisie rozhlasovej výroby a posunúť do popredia jej tváre, čo sa do istej miery deje už aj teraz. V ére nových technológií je však rozhlas stále málo „viditeľný“. Potenciál prepojenia s televíziou ostáva nevyužitý. Realizovať toto spojenie možno cestou zakomponovania kamier do rozhlasových réžii a vysielacích štúdií. Výrobné kapacity slovenského rozhlasu sú rovnako využiteľné v televízii, zastrešujúc zvukovú časť výroby, nehovoriac o potenciáli dramaturgov, redaktorov a moderátorov.

Obsahová kvalita a možnosť efektívne reflektovať a výrobné pokrývať silné spoločenské a politické témy si zaslúžia dať kvalitnému zvuku aj obraz. Prioritu bude mať aj tzv. visual radio v kombinácii napríklad so spravodajskou televíznou službou. Chcem poslucháčovi rozhlasu pridať k ušiam aj oči. Poslucháč sa stane svedkom vzniku výroby štúdiových rozhlasových relácií, pomyselne sa preniesie do koncertnej sály alebo k živej pódiovej diskusii. Tento koncept sa stane súčasťou digitálnej platformy a v jedinečných prípadoch aj lineárneho televízneho vysielania, čím sa podporí synergia oboch súčastí RTVS.

Ďalšou ambíciou je dostať rozhlasový obsah prostredníctvom digitálnych technológií s prehľadným užívateľským rozhraním aj mimo územia Slovenska. Koncept stanice Rádía Slovakia International nepovažujem za dostačujúci v komunikácii so zahraničnými Slovákami. Chcem Slovákom žijúcim v zahraničí priniesť aj iné druhy obsahov ako spravodajské, hlavne detskú tvorbu, literárnu tvorbu, fičre, publicistiku, a to všetko v materinskom jazyku. Takáto digitálna platforma sa ponúka ako spôsob ideálnej komunikácie s mladými ľuďmi. Ich mediálne návyky sa totiž menia a smerujú viac k online prostrediu.

Počúvanosť vo všeobecnosti klesá pre spôsob konzumácie rozhlasových obsahov, preto je dôležité hľadať iné distribučné možnosti. Nelineárne online prostredie nám ponúka množstvo alternatív ako

dostávať kvalitný rozhlasový obsah k väčšiemu množstvu ľudí. Aktuálne využívané webové rozhranie je neprehľadné, zastarané a problematické pre bežných užívateľov, pričom to, ako je rozhranie postavené, je pre jednoduché používanie najdôležitejšie. Treba sa zamerať na dnes už bežné štandardy, ktoré zodpovedajú digitálnym distribučným platformám, viac sa sústrediť na dostupnosť online foriem ako podcasty, playlisty, aplikácie. Vo forme ľahko dostupného online záznamu dostať napríklad kvalitnú detskú tvorbu Slovenského rozhlasu k najmenším poslucháčom. Nehľadať cestu k týmto poslucháčom len cez lineárne vysielanie, ale vytvoriť rýchlu a jednoduchú cestu k ich obľúbeným postavám a hrdinom, a to v čase, ktorý si na počúvanie zvolia sami. Prispôbením sa súčasným technologickým trendom a aj zmenám návykov súčasných poslucháčov sa lepšie využije multiplatformový potenciál RTVS a efektívnejšie distribuuje kvalitný obsah, ktorý RTVS vyrába.

Úlohou RTVS je aj neustále monitorovať stav na televíznom a rozhlasovom trhu, aby sa zaznamenala nielen počúvanosť a sledovanosť, ale aj spokojnosť divákov a poslucháčov a vyhodnotila kvalita obsahov, ktoré sa vyrábajú a vysielajú. Práve vďaka prehľadu o trhu, ktorý sa za roky práce v médiách vytvoril, vidieť „dieru“ na rozhlasovom trhu, ktorú dokáže adekvátne vyplniť podľa mňa len RTVS. Medzi slovenskými rozhlasovými stanicami dlhodobo absentuje takzvané talking radio. Je to druh stanice, ktorej doménou je výlučne hovorené slovo, bez hranej hudby. Slovo hrá prím a predstavuje miesto a priestor na vyjadrenie názoru. Vysielaciu štruktúru tvoria rozhlasové fičre, diskusie, a to najlepšie slovo zo všetkých ostatných rozhlasových služieb sústredené do jedného lineárneho vysielania. Budúcnosť novovzniknutého kanálu je v digitálnej distribúcii a v synergickom fungovaní s televíznym spravodajským kanálom.

Informácie sa globalizujú a na regióny sa často zabúda. Treba zintenzívniť prácu na regionálnom vysielaní s cieľom zvýšiť objem a zlepšiť kvalitu obsahov zo všetkých troch regionálnych štúdií v Banskej Bystrici, Košiciach aj v Bratislave.

V roku 2024 oslávi Symfonický orchester Slovenského rozhlasu 95. výročie svojho vzniku. Ak však chceme toto umelecké teleso a rovnako aj ostatné umelecké telesá Slovenského rozhlasu zachovať, je nutné otvoriť tému ich udržateľnosti na širšom diskusnom fóre, a to hlavne politickom. Ak chceme, aby prežili, musíme jasne zadefinovať ich fungovanie a postavenie. Otázkou cielenej podpory týchto umeleckých telies treba vyriešiť v mediálnej legislatíve SR. Len prostredníctvom diskusie s kompetentnými a podporou zakotvenou v zákone sa zabezpečí trvalá udržateľnosť a rozvoj týchto súborov, čo je pre kultúrne dedičstvo tejto krajiny nevyhnutné. Ide predovšetkým o tieto súbory:

- **Symfonický orchester Slovenského rozhlasu**
- **Detský a dievčenský spevácky zbor**
- **Orchester ľudových nástrojov**
- **Detská rozhlasová dramatická družina**
- **Rezidenčný súbor Rádía Devín**

V neposlednom rade je dôležité starať sa o technické zázemie štúdií a rozhlasovej výroby. Tieto technologické reťazce majú vhodne nastavený technologický koncept. Treba v ňom pokračovať, ale nesmie sa ignorovať životný cyklus týchto systémov. Plánujem rekonštruovať technológiu koncertných rozhlasových štúdií v Bratislave a Košiciach a vysielacích štúdií v regionálnych štúdiách Košice a Banská Bystrica. Postupný prechod televíznych štúdií na IP štandardy v strednodobom horizonte bude stierať rozdiely v produkčných procesoch a vzdialenostiach režijných zdrojov a štúdiových kapacít rozhlasovej a televíznej časti. Cieľom je optimalizovať procesy v rozhlasových štúdiách tak, aby väčšia unifikácia otvorila dvere optimalizácii personálnych produkčných kapacít RTVS.

VÍZIA

**DETSKÝ
KANÁL**

2022

**PLNOHODNOTNÝ
SPRAVODAJSKÝ
KANÁL**

2023

**STREAMOVACIA
PLATFORMA**

2024

**SPUSTENIE
PROJEKTU
REVITALIZÁCIE**

2025

**RÓMSKA
TELEVÍZIA**

2026

VÍZIA

VÍZIA

#ZELENARTVS

Za jednu z najväčších výziev považujem prechod RTVS na využívanie zelenej energie a znížovanie uhlíkových emisií. Neustále hľadáme cestu k efektívnejšiemu hospodáreniu a uvedomujeme si, že musíme ísť príkladom aj pri ochrane prostredia. Ako prioritu vnímam túto tému nielen v obsahu programov RTVS, ale aj smerom dovnútra, pri výrobe a celkovom udržiavaní chodu inštitúcie. Najväčšiu uhlíkovú stopu produkujú práve tradičné spaľovacie dopravné nástroje, elektrina pre vysielaciu a výrobnú techniku a vykurovanie objektov.

Vybudovaním fotovoltickej elektrárne na objektoch RTVS sa zvýši odolnosť inštitúcie k cenovým výkyvom na trhu komodít, znížia sa emisie uhlíka. Vďaka cenám za komodity sa zhodnotí investícia v priebehu troch až štyroch rokov. Náklady na kúrenie a ohrev vody sa znížia vďaka solárnym kolektorom. Keďže RTVS disponuje aj vysokými budovami, dali by sa využiť aj na alternatívne typy elektrární (veterné) na výrobu elektriny. Približné náklady na 1 fotovoltickú elektrárňu (vyrobená elektrina: 50 MWh/rok – 84 panelov) sú 45 000 €. Uvedomujem si, že počiatkové vstupy budú finančne náročné, návratnosť použitých prostriedkov rovnako ako vplyv na životné prostredie a estetické kvality pracovného prostredia sú však významné argumenty za takúto zmenu, ktorú vnímam ako zmysluplnú investíciu do budúcnosti a nastavenie nových, nevyhnutných štandardov.

Niekdajší nový trend v automobilovom priemysle sa stáva súčasťou každodenného života, a preto aj RTVS pri obmene vozového parku zabezpečí nákup hybridných a čisto elektrických vozidiel. Tak isto vybuduje nabíjacie stanice tak pre vlastné potreby, ako aj pre verejnosť na verejne dostupných priestoroch. Green RTVS môže byť pozitívne vnímanou značkou aj medzi vodičmi.

Analýzou energetickej efektivity objektov preveríme, kde sú tepelné mosty, kde vznikajú úniky tepla, zbytočné plytvania s energiami – následne výmena starých spotrebičov za moderné, prehodnotenie osvetlenia na ekologickejšie a úspornejšie LED a pod.

Pre zamestnancov pripravíme RTVS green-autobusy v spolupráci s MHD, ktoré budú zbierať ľudí na záchytných zastávkach v Bratislave, Banskej Bystrici aj v Košiciach. Zníži sa počet vozidiel a eliminuje sa problém aj s parkovaním a nedostatkom parkovacích miest.

Veríme, že bolo dosť zatvárania sa pred ľuďmi a hlavným mestom. Chcel by som priniesť zásadnú zmenu vo fungovaní areálov, otvoriť ich a sprístupniť širokej verejnosti. Na spoluprácu s vypracovaním projektu chcem osloviť Metropolitný inštitút Bratislavy a zdefinovať spôsob, akým sa dá rozsiahly priestor okolo RTVS (budov televízie aj rozhlasu) využiť a začleniť do aktívneho verejného života. Tým sa naša inštitúcia priblíži a otvorí občanom, pre ktorých slúži. Väčšie prepojenie RTVS s divákom v reálnom svete vie priniesť aj väčšiu programovú naviazanosť diváka na vysielaný obsah.

Súčasťou projektu by malo byť vybudovanie bežeckej dráhy, workoutového ihriska, detského ihriska či amfiteátra, ktorý bude môcť využívať RTVS, ale aj mesto a rôzne kultúrne inštitúcie.

Nadchádza obdobie, keď je potrebné sa pri otázke vízie RTVS popri generovaní kvalitného a hodnotného obsahu, vážne zaoberať aj priestorom, v ktorom vzniká. Ikonické budovy, v Bratislave,

ktoré patria do portfólia majetku inštitúcie, dotvárajú jej celkový imidž. Sú významným až mimoriadnym odkazom súvekej architektúry, na čo treba brať špeciálny zreteľ.

Výšková budova televízie v Mlynskej doline je prázdna a odložená vyše 8 rokov ad acta. Chcem osloviť Metropolitný inštitút Bratislavy na spoluprácu pri tvorbe projektu budúcnosti výškovej budovy v Mlynskej doline. Aktuálne využívanie výškovej budovy ako výstavných priestorov považujem za nedostačujúce a budem hľadať cesty ako transformovať tento objekt, aby ho mohli využívať kreatívne centrá RTVS, študenti filmových a televíznych fakúlt, profesionálni filmári a aby sa vytvoril dostupný otvorený a živý coworking space podľa aktuálnych súčasných trendov, ktoré redefinujú formy spolupráce. RTVS by tak mohla mať pod okom talentovaných začínajúcich tvorcov, ktorých vie okamžite zapojiť do výroby a predbehnúť tak konkurenciu.

Obrátená pyramida, budova Slovenského rozhlasu, je živá. Netypická a ojedinelá forma budovy je výsledkom jej špecifickej funkcie a s ňou súvisiacich potrieb. Tento unikátny polyfunkčný objekt si dodnes udržal svoj pôvodný účel. Aj keď vďaka digitalizácii, miniaturizácii technológii a automatizácii rozhlasového vysielania je budova rozhlasu na jeho terajšie nároky veľká, stále sa tu nachádzajú akusticky výnimočné priestory, ktoré sú v európskom i v celosvetovom meradle jedinečné. Architektonicky výnimočný dispozično-kompozičný unikát (odpružené koncertné nahrávacie sály a štúdiá, sústredené na konštrukčnej podnoži; jedinečný koncept dvoch obrátených pyramíd – vonkajšej ochranej, v ktorej sú umiestnené kancelárie redakcií a vnútornej chránenej, kde sú umiestnené fonotéky a vysielacie priestory) nebol nikde na svete pred realizáciou rozhlasu, ale ani po nej zopakovaný. Dokazuje odvážnosť, veľkorysosť a technickú inovatívnosť architektov Štefana Svetka, Štefana Đurkoviča a Barnabáša Kisslinga. V roku 2001 sa budova stala víťazom ankety Stavba storočia v kategórii občianske stavby.

Obe budovy sú vďaka svojej výrazovej expresivnosti vnímané ako jeden zo symbolov hlavného mesta a v jeho urbanizme sú ľahko čitateľné. Vytvárajú imaginatívne, ale aj reálne prepojenie hlavného mesta s obyvateľmi celej krajiny prostredníctvom celej škály audiovizuálnych obsahov určenej poslucháčom a divákom Slovenska.

Mojím zámerom je postupne otvoriť obe inštitúcie verejnosti.

Vytvoriť spolu s Metropolitným inštitútom funkčné riešenie prepojenia objektov a ich príľahlých plôch na verejný priestor odzrkadľujúci kultúrno-spoločenský a súčasný charakter krajiny. Prepojiť obsah a reálnych ľudí, ktorí ho tvoria, s obyvateľmi, pre ktorých je určený.

K tomuto symbolickému aj faktickému otvoreniu sa je nevyhnutná postupná rekonštrukcia a sanácia budov, ktoré píšu svoju 37- (budova rozhlasu) a 47- (budova televízie) ročnú históriu. Keďže v prípade Pyramidy ide o živú stavbu, je nevyhnutné začať s jej komplexnou rekonštrukciou, tak aby bol zachovaný jej jedinečný význam a charakter architektúry 20. storočia pre nasledujúce generácie.

Uvedomujem si, že ide o časovo náročný a komplexný projekt, ktorý bude presahovať horizont jedného funkčného obdobia. Práve preto je potrebné aktívne konať. Počas môjho mandátu odštartujem kompletnú prípravu štúdie, projektovej dokumentácie a ďalších úkonov spolu s odbornou verejnosťou, čo s týmto ambicióznym a nevyhnutným plánom súvisia. V ďalších obdobiach bude možné nadviazať na uskutočnenú prípravu a začať s komplexnou a odbornou rekonštrukciou, ktorú si inštitúcia ako aj mimoriadny kultúrny odkaz generácie architektov 20. storočia zaslúžia.

#MOJAPRACAJEPOSLANIE

Angažovanosť je stav, keď sú zamestnanci ochotní vyvinúť „extra úsilie“, aby dosiahli ciele organizácie, sú lojalní, majú pozitívny prístup k organizácii a jej hodnotám, sú nadšení po-dieľať sa na prinášaní vysokej kvality pre zákazníkov a dlhodobo stotožňujú svoje smerovanie so smerovaním organizácie, v ktorej pracujú.

Základným strategickým zámerom riadenia ľudského kapitálu v RTVS bude budovanie angažovanosti, a to zameraním sa na:

- vytváranie pracovného prostredia podporujúceho vnútornú motiváciu ľudí,
- poskytovanie príležitostí osobného rozvoja,
- vyhodnocovanie a využívanie potenciálu zamestnancov ku kariérenému rastu,
- motivujúce vedenie zamestnancov

tak, aby zamestnanci pocítovali, že RTVS vníma ich potreby a záujmy, aby boli inšpirovaní pre svoju prácu, presvedčení, že ich práca má zmysel, a aby vedeli, že v RTVS majú budúcnosť a perspektívu a že RTVS oceňuje ich angažovanosť, vyššiu výkonnosť, kvalitu práce, zodpovednosť, samostatnosť, kreativitu, flexibilitu, tímovú spoluprácu a lojalnosť voči organizácii.

Pracovné prostredie vplyva na výkonnosť zamestnanca, preto je dôležité poskytnúť zdravé pracovné podmienky, potrebné pomôcky, techniku a technológie. Súčasťou pracovného prostredia je aj atmosféra na pracovisku.

RTVS sa bude zameriavať na poskytnutie pracovného prostredia, ktoré umožní zamestnancom plnenie vysokých štandardov výkonu, bude podporovať atmosféru vzájomnej dôvery, slušnosti, rešpektu a zodpovednosti.

Aby vízia budovania angažovanosti v RTVS bola úspešná, manažéri musia byť aj lídrami, aby dokázali riadiť procesy, definovať ciele, kontrolovať a ako lídri dokázali ľudí nadchnúť a inšpirovať, orientovali sa na ľudí, pracovali so spätnou väzbou, rôznymi štýlmi manažmentu, mentorovali a koučovali, identifikovali a využívali potenciál, mali empatickú otvorenú komunikáciu a nastolili pocit dôvery, partnerstva, slušnosti a rešpektu a dokázali oceniť a pochváliť úspech.

RTVS je organizácia so širokou diverzitou generácií, rolí a pracovných pozícií, záujmov, očakávaní, subkultúr atď. Je nevyhnutné, aby manažéri RTVS pracovali efektívne v tomto prostredí a na to treba zistiť ich aktuálne nastavenie, doplniť tím manažmentu a rozvíjať ich zručnosti.

Bude prioritou RTVS mať systém vzdelávania, ktorý dokáže rozpoznať potreby aktuálne aj budúce, efektívne dopĺňať kvalifikácie a umožniť rozvíjať zamestnancov po profesijnej aj po osobnostnej stránke. Prítiahnuť talenty z vonkajšieho prostredia, identifikovať potenciál v internom prostredí a udržať talenty je otázkou budúceho úspechu. Preto bude prioritou RTVS pracovať so školami, poskytnúť im priestor, pracovať na zamestnávateľskej značke ako LÍDROVI V MEDIÁLNEJ OBLASTI.

Na úspech vízie angažovanosti je nevyhnutné, aby zamestnanci vedeli, čo od nich RTVS očakáva, čo im RTVS poskytne a aby boli spokojní, motivovaní, angažovaní a šťastní, že patria do RTVS a mali šancu v RTVS ovplyvniť svoj kariérny rast.

#VSETKONATRIKLIKY

Pandemická kríza významne zasiahla do diváckych a užívateľských návykov celej populácie nielen u nás, ale aj vo svete. Karanténne opatrenia a práca z domu enormne prispeli k zvýšeniu sledovania televízie, rovnako ako k zvýšeniu času strávenému na internete. COVID-19 zároveň podporil sledovanosť už existujúcich nelineárnych služieb, keďže diváci začali okrem klasického vysielania vyhľadávať aj ďalšie nové a zaujímavé súčasné programy, ktoré poskytujú za predplatné nelineárne vysielacie služby alebo audiovizuálne mediálne služby na požiadanie (VOD – video on demand).

Už pred vypuknutím pandémie bolo badať zmeny v návykoch mladších cieľových skupín, ktoré začali VOD služby vyhľadávať. Súvisí to samozrejme aj so zmenou všeobecného konzumovania obsahu. Umelá inteligencia sa nám snaží pomáhať, uľahčovať prácu a šetriť čas. Algoritmy, ktoré sledujú náš pohyb po sieti, pracujú za nás a viac-menej úspešne navrhujú, čo by sa nám mohlo

páčiť a čo by nás mohlo zaujať. Na tomto princípe sú postavené aj VOD služby, ktoré úhľadne radia svoj obsah do zrozumiteľných a jednoduchých kategórií a využívajú algoritmy podľa osobitných preferencií užívateľov za účelom priniesť im presne to, o čo majú záujem.

Tento spôsob práce s audiovizuálnym obsahom prostredníctvom online spojenia je oveľa efektívnejší ako klasické formy radenia napríklad vo forme abecedného televízneho archívu dostupného na webe. V tomto smere je web RTVS zastaraný a nefunkčný a z pohľadu dnešného užívateľa ako aj z pohľadu konkurencie celého spektra mediálnych platforiem neláka a ani nengeneruje nových užívateľov. Preto chceme priniesť zmenu vo forme novej streamovacej platformy. Naším cieľom nie je konkurovať množstvu VOD služieb dostupných na trhu, ale dostať k divákovi programy RTVS čo najjednoduchším spôsobom, a to nielen televízne, ale aj tie rozhlasové.

V streamovacej platforme vidíme príležitosť pre novú éru komunikácie so Slováckmi žijúcimi v zahraničí. Súčasný online archív RTVS nie je plne dostupný zo zahraničia a na mnohých programoch je nastavený geoblokačný zámok. V budúcnosti by sme chceli pripravovať, vyrábať a vyriešiť programy tak, aby sme zároveň disponovali právami šíriť ich do zahraničia. Množstvo zahraničných Slovákov má záujem o dianie na Slovensku, o slovenskú kultúru a materinský jazyk. Prostredníctvom streamovacej platformy k nim možno slovenské programy dostať. Zároveň má streamovacia platforma potenciál vytvoriť aj bezpečný online priestor pre deti bez reklám a s ich obľúbenými programami a doplnkovým obsahom. Súčasťou streamovacej platformy budú aj simultánne vysielané programové služby RTVS.

#ABYSMESILEPSIEROZUMELI

V poslednom sčítaní sa k rómskej národnosti v roku 2021 prihlásilo len 156-tisíc Rómov. Viac ako polovica si navyše rómsku národnosť uviedla len ako druhú národnosť. V skutočnosti však žije na Slovensku podľa odhadov okolo 400-tisíc Rómov. Niektoré zdroje uvádzajú až 500-tisíc, pričom dáta z oficiálnych štatistických zdrojov sú skreslené z mnohých dôvodov. Okrem iných aj tým, že množstvo Rómov sa radšej hlási k maďarskej a slovenskej národnosti, prípadne k žiadnej národnosti z obavy pred sociálnym stigmatizmom. Ak by sme pristali na tento fakt, potom je rómska minorita na Slovensku najpočetnejšou národnostnou menšinou a predbieha i početnú maďarskú. Kým ostatné minority ako česká či maďarská majú silnú podporu v médiách ich krajín pôvodu, ktorých signál sa prenáša cez hranice aj k nám, rómska menšina je práve tá, ktorá je z hľadiska dostupnosti ich vlastného obsahu, jazyka a kultúry v médiách najviac ostrakizovaná. Na jednej strane sa SR zaviazala prostredníctvom medzinárodných zmlúv a vlastných zákonných regulácií, že nebude podporovať diskrimináciu a urobí všetko pre pozitívnu inklúziu minorít do spoločnosti, na druhej strane sa z aktivít na podporu rómskej národnostnej menšiny prakticky nerobí až toľko, koľko by sa zo strany štátu mohlo.

Ďalšou témou, okrem početnosti rómskej komunity, je aj jazyková bariéra. Máme problém zozbierať o rómskej menšine štatistické údaje základného charakteru, čo by nám priblížilo rodové rozdelenie, život v miestach podľa počtu obyvateľov či úroveň vzdelania. Ešte menej vieme o používaní rómskeho jazyka a budovaní kultúrnej identity. Predpokladom je, že veľká časť rómskej menšiny nerozpráva slovenským jazykom alebo ovláda slovenčinu len čiastočne. Len ťažko môžeme predpokladať pozitívnu inklúziu menšiny do spoločnosti, pokiaľ existuje jazyková bariéra, ktorá skupinu od majority oddeľuje. O realite sa môžeme, bohužiaľ, len dohadovať, keďže konkrétne výskumy na danú tému nie sú dostatočné. Zásadou pri práci s obsahom pre minoritné publikum by mal byť práve výskum, aby sa predišlo stereotypizácii, predsudkom a diskriminácii. Pokiaľ by sme pristali na expertný predpoklad, že počet Rómov žijúcich na Slovensku sa blíži k 400-tisíc, potom by sme mali veľmi dobre zvážiť, akým spôsobom a akým množstvom obsahov televízie a rádiá a ďalšie mediálne platformy na Slovensku reflektujú na túto menšinu.

Súčasťou mojej vízie RTVS a jej budúcnosti je aj televízny kanál určený rómskym divákom. Som presvedčený, že médiá majú v spoločnosti viaceré úlohy a nemajú len informačný a zábavný charakter, ale podieľajú sa aj na tvorbe noriem a hodnôt spoločnosti. Rómsky kanál v rómskom jazyku vidím ako spôsob prirodzeného nadviazania kontaktu s rómskou menšinou na Slovensku, jej podporou a rozvojom. Ambícia vyplývajúca z poslania verejnoprávnej inštitúcie pre všetkých občanov je vytvoriť plnoformátový kanál, ktorý nebude reflektovať len na kultúru menšiny, ale na všetky udalosti, ktoré sa týkajú Slovenska a zahraničia, bude obsahovať aj jazykové vzdelávanie, programy v rómcine pre deti, či oddychové zábavné, hudobné, alebo publicistické relácie a dramatické programy. Našou víziou je sprístupniť najväčšej národnostnej menšine žijúcej na Slovensku život na Slovensku a to v lineárnom priamom prenose a zároveň sprístupniť pre majoritu detailnejšie poznanie rómskej minority prostredníctvom vysielaného obsahu. Ak je súčasťou problému stagnujúcej inklúzie rómskej menšiny jej spoločenská izolácia, je povinnosťou RTVS odstrániť aspoň izoláciu informačnú.

V takto nadizajnovanom zámere vidím zároveň potenciál na prípravu a vzdelávanie mediálnych profesionálov, ako aj podporu študentov s mediálnou aspiráciou formou stáží. Keďže veľká časť tejto minority žije a pôsobí na východe a v strede krajiny, vidím príležitosť na rozvoj regionálnych štúdií a zamestnanosti v regiónoch. Vysielacie pracovisko, redakčné tímy, programové oddelenie – to všetko mám v pláne situovať v Banskej Bystrici a Košiciach, aby mali aj ľudia z danej menšiny reálnu šancu zamestnať sa blízko svojho bydliska a pomôcť rozvoju svojej komunity prostredníctvom podieľania sa na televíznom vysielaní.

Financovanie takéhoto kanála vidím v spolupráci s fondmi EÚ, grantovou schémou Ministerstva školstva SR a nefinančnou spolupracou s ďalšími inštitúciami ako Rómska tlačová agentúra, Úrad splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity či s rómskymi kultúrnymi inštitúciami. Na spoluprácu by som chcel osloviť i rešpektované osobnosti rómskej minority. Tieto osobnosti budú prvými „influencerami“ takto koncipovaného ambiciózneho projektu tak pre rómsku minoritu, ako aj pre majoritnú časť spoločnosti. Budú zastupovať úlohu mediátorov na prirodzené prepojenie oboch skupín.

Kompletný projekt na spustenie udržateľného rómskeho kanála v rómskom jazyku bude rozpracovaný po voľbe GR a spustenie takéhoto kanálu zatiaľ predpokladám v roku 2026.

#TRENDSETTER

Technologický vývoj snímacej obrazovej techniky a televíznych prijímačov vyústil do stúpajúcej podpory ultravysokého rozlíšenia Ultra HD výrobcami a táto technológia je už v domácnostiach bežne dostupná. Medzinárodné športové podujatia ako napríklad olympijské hry sú v Ultra HD už natívne produkované.

RTVS by nemala zaostávať ani v tomto smere. V hľadáčiku máme Letné olympijské hry 2024 v Paríži. Táto športová udalosť bude produkovaná natívne v Ultra HD rozlíšení. V mekke európskej kultúry zriadime remote štúdio s nádherným reálnym výhľadom na krásy Paríža a na mieste komentátorov budú influenceri, ktorí sprostredkujú zážitky z tejto jedinečnej akcie po dlhých rokoch opäť organizovanej v Európe. Prijem medzinárodných športových a komentátorských signálov, vzdialeného štúdia, jeho kompletná réžia a postprodukcia bude realizovaná privátnymi a verejnými IP sieťami lokálne v UHD pracoviskách Mlynská dolina – Kreatívne centrum.

RTVS aktuálne vyrába obrazový a zvukový obsah, má k dispozícii dáta vo forme webových stránok a mobilných aplikácií.

Návyk diváka konzumovať konkrétne programy v lineárnej distribúcii chcem obohatiť o prezentáciu obrazového a zvukového obsahu, ktorý bude mať buď doplnkovú, alebo sprievodnú formu napríklad v prípade veľkých a významných športových a spoločenských udalostí.

Potrebná je aj zvýšená podpora multimodálneho prístupu vo forme rozšírenej ponuky zobrazenia skrytých titulok, zvukového popisu a posunkovej reči, na ktorú sa nebudeme pozerat len cez čísla v zákone.

Služby multimodálneho prístupu chcem doplniť aj o vzdelávaciu formu napríklad vo forme titulok v jazykoch národnostných menšín.

Tieto služby dokážeme ponúkať divákovi aj bez potreby spúšťania ďalších lineárnych televíznych kanálov a zvyšovania nákladov na takúto distribúciu. Odpoveďou je štandard HbbTV. Diváci takto jednoduchým prístupom cez diaľkový ovládač dostanú prístup k širokému spektru atraktívneho obsahu RTVS.

Ďalšou formou ako zvýšiť atraktivitu pozemného televízneho digitálneho vysielania a HbbTV je jeho efektívnejšia regionalizácia. Zavedením vhodného signalizačného štandardu a správnym dizajnom programu chcem dať výrazne väčší priestor regionálnym štúdiám RTVS. Diváci dostanú oveľa viac obsahu presne adresovaného ich potrebám a týkajúceho sa regiónov, kde žijú. Prostredníctvom smart aplikácie iReportér RTVS sa do jeho výroby budú môcť aj efektívne zapojiť.

Jedným z najväčších bohatstiev národa je jeho obrazová a zvuková pamäť. Zachytáva totiž našu spoločnú históriu, pomáha ju vidieť v reálnom svetle a dáva jej konkrétne kontúry. RTVS v tomto zmysle disponuje doslova zakopaným pokladom.

V zmysle základného poslania, ktoré budem v RTVS presadzovať, a to efektívnejšieho sprístupnenia obsahu, vnímam nedostatky aj v oblasti archivovania materiálov.

Mojou ambíciou je efektívne a automatizované spracovanie obrazových a zvukových archívov RTVS prostredníctvom umelej inteligencie.

Hodnotný obsah nachádzajúci sa v archíve RTVS tak vďaka analýze a syntéze reči, rozpoznaní obrazov a osôb dostane nevyhnutnú inštanciu, a tou sú dáta o obsahu. Pomocou týchto dát možno veľmi efektívne vyhľadávať. Možnosti sa tak otvoria nielen pre dramaturgiu RTVS, ale aj na edukatívne a študijné účely školského sektora.

Umelá inteligencia v spojení so smart aplikáciou nám pomôže nasadiť riešenie tzv. online tvorby audiospráv v prípade, ak návštevník napríklad pri šoférovaní nemôže venovať pozornosť čítaniu správ. Archív RTVS má nevyčísliteľnú hodnotu. Považujem za nevyhnutné generačne obnoviť túto technológiu a dostatočne ju zabezpečiť. Treba zabezpečiť tzv. geo-disaster záložné riešenie archívnej technológie v niektorom z regionálnych štúdií. V prípade neočakávanej napríklad živelnnej pohromy tak RTVS nepríde o obsah, ktorý je výsledkom práce tisícok hodín dosiaľ zrealizovaného digitalizačného procesu. Projekt by sa dal zrealizovať do dvoch rokov.

I keď na Slovensku ešte nejde o rozšírený jav, čoskoro sa môže stať realitou, že vierohodnosť a pravosť informácií bude otáznou vďaka rozmachu deepfake videí, audiozáznamov v dezinformačnej vojne, agende politických strán alebo rôznych iných subjektov. Vďaka blockchain technológiám možno vyrobiť a publikovať digitálne podpísané a overiteľné archívne záznamy, čím sa RTVS dokáže brániť voči nebezpečným technológiám.

Všetky inovácie vidím ako jednu zo záruk pocitu bezpečnosti, ktorý RTVS musí byť schopná svojim užívateľom garantovať. Aj preto sa budem zasadzovať o to, aby sa stali súčasťou technologickej výbavy Rozhlasu a televízie Slovenska.

VYSIELANIE A DISTRIBÚCIA

Jednou z kľúčových otázok v oblasti distribúcie a vysielania je definícia strednodobých a dlhodobých cieľov a ideí. Mali by odrážať potrebné zmeny a rozvoj služieb v existujúcich distribučných systémoch a transparentne zadefinovať postoj a víziu existencie verejnoprávneho vysielateľa z pohľadu jeho nezastupiteľnej úlohy v rozvoji distribúcie.

Aj preto sa v rámci úloh, ktoré RTVS nevyhnutne pri zabezpečovaní vysielania čakajú, snažím vidieť ich harmonogram v reálnych termínoch. Tieto procesy však majú svoju logickú nadväznosť, ktorú sa v skratke pokúsím vysvetliť. Vysielanie ako také tvorí vzorec kombinujúci vysielacie pracoviská, pracoviská hlavnej technickej kontroly zodpovedné za vstup a výstup všetkých televíznych a rozhlasových signálov a samotných distribučných platforiem.

RTVS má v súčasnosti v prevádzke 5 televíznych vysielacích pracovísk, ktoré zabezpečujú lineárne vysielanie rovnakého počtu televíznych okruhov v režime nonstop prevádzky. Aktuálna situácia neumožňuje RTVS vykonávať pravidelné servisné zásahy, čiže dočasne napríklad vypnúť niektoré z vysielacích pracovísk, ani v prípade masívneho technického výpadku alebo iného ohrozenia okamžite obnoviť vysielanie z inej lokality či z iného systému.

Prioritnou úlohou je zabezpečiť zálohu vo forme jedného lokálneho záložného vysielacieho pracoviska a aj komplet „disaster recovery“ riešenia televíznych vysielacích pracovísk na báze technológií v cloude. Nevyhnutnou časťou „disaster recovery“ riešenia je aj vytvorenie alternatívnych prepojení minimálne s majoritnými prevádzkovateľmi distribučných systémov. Optimálnym riešením, spĺňajúcim technologické a finančné nároky a podmienky transparentnej trhovej súťaže, bude projekt nových vysielacích pracovísk. Tento umožní napríklad rozvoj vysielania v UHD, zvýšenie technického zabezpečenia a efektívnejšie využívanie ľudských zdrojov. Termín realizácie projektu je rok 2026.

Podstatnou časťou skladačky vysielania sú pracoviská technickej kontroly, ktoré zabezpečujú vstup a výstup všetkých obrazových a zvukových signálov do a z RTVS. Pracoviská musia prejsť generačnou výmenou technológie, ktorá umožní implementáciu nových technológií na báze IP, rozvoj vysielania, optimalizáciu výroby programov a prenosov, a zabezpečí kontrolu nielen lineárneho, ale aj nelineárneho vysielania. Termín realizácie projektu je rok 2024.

Dôležitou úlohou RTVS je dostať verejnoprávny obsah k divákovi a poslucháčovi, teda ku koncesionárom. Túto časť nazývame distribúciou. RTVS má byť národnou autoritou, ktorá participuje na neustálom rozvoji distribučných systémov a služieb, edukácii a zlepšovaní povedomia obyvateľov Slovenska o tomto rozvoji. Rozvoj internetových služieb spôsobuje čiastočný a postupný odliv konzumentov z tzv. lineárneho broadcastu (spoločný obsah vysielaný jednosmerne všetkým konzumentom v dosahu signálu) do lineárneho alebo nelineárneho broadbandu (obsah sprístupňovaný konzumentovi prostredníctvom jeho pripojenia na internet). Kľúčovým pojmom je návyk našich divákov a poslucháčov konzumovať kvalitný obsah prostredníctvom mobilných zariadení alebo spoločného zariadenia bez ohľadu na zdroj týchto dát. V ďalšej časti sa budem venovať jednotlivým typom distribučných systémov v kombinácii so službami, ktoré chcem v ďalšom období rozvíjať.

Výhodou pozemnej televíznej distribúcie je jeho dostupnosť bez dodatočných finančných nákladov na príjem obsahu. V spolupráci s poskytovateľom tejto distribúcie budem iniciovať prechod verejnoprávneho multiplexu do efektívnejšieho režimu DVB-T2, ktorý umožní nielen štandardizáciu vysielania v HD a definitívne vypnutie SD obrazového rozlíšenia, ale aj zlepšenie kvality príjmu. Týmto prechodom sa získaná dodatočná kapacita ďalej využije na ďalšiu evanjelizáciu efektívnejšieho kodeku HEVC pre HD a začatie pravidelného vysielania športového okruhu vo veľmi vysokom rozlíšení UHD.

RTVS v súčasnosti vysielala prostredníctvom platformy Skylink päť televíznych okruhov. Okrem Trojky sú všetky vysielané v HD rozlíšení. Efektívnym nastavením podmienok verejnej súťaže plánujem bez zvyšovania finančných nákladov rozšíriť aktuálnu kapacitu tejto distribúcie, aby sme dokázali prepnúť Trojku do HD. V spolupráci s poskytovateľom platformy chcem začať s evanjelizáciou kodeku HEVC aj v tejto distribúcii.

#SUPEROBRAZAZVUK

Rozvoj vlastnej platformy na odovzdávanie televíznych signálov dáva RTVS možnosť zabezpečiť kvalitu obrazu a zvuku v platformách poskytovateľov televízneho obsahu, experimentovať a zavádzať nové a efektívnejšie technológie, ktoré sa môžu následne nasadzovať aj na distribučných platformách s konzervatívnym koeficientom dynamiky obmeny prijímacích zariadení. Divákovi chcem postupne umožniť prijímať kvalitnejší obsah s menšími dátovými nárokmi – efektívnejšie obrazové a zvukové kompresné štandardy ako HEVC, HE-AAC atď., vyšším obrazovým rozlíšením UHD, ďalšími doplnkovými službami.

Chcem obnoviť a posilniť návyk divákov sledovať značku RTVS na televíznej obrazovke. Neznamená to ignorovanie postupne silnejúcich trendov prijímania obsahu zo siete verejného internetu, ale naopak, prepojenie týchto dvoch technológií. Prostredníctvom technológie HbbTV prepojíme náš online obrazový a zvukový obsah, naše mobilné aplikácie a náš web so štandardným TV prijímačom so zachovaním jednoduchej a prehľadnej navigácie v tomto prostredí. Divák okrem ponúkaného obsahu dostane možnosť jednoduchým spôsobom čítať, počúvať a pozerať obsah nielen v reálnom čase, ale aj z archívu. Rozvoj HbbTV prináša rozšírenie možností služieb multimodálneho prístupu a optimalizáciu nákladov na šírenie týchto služieb, prepojenie osobných mobilných zariadení s televíznou obrazovkou, zber dát o sledovanosti a identifikáciu vzorky divákov v reálnom čase, čo umožní RTVS oveľa efektívnejšie prispôbovať svoju programovú štruktúru potrebám divákov a poslucháčov.

Zjednodušenie prístupu k našim aplikáciám sa podporí aj vo vytvorení platformy pre operačné systémy televíznych prijímačov. RTVS ako národný vysielateľ by mal byť bez potreby dodatočnej inštalácie dostupný v základnej ponuke aplikácii smart televízorov a set-top-boxov.

V súlade s celkovou stratégiou optimalizácie a rozvoja distribúcie je aj dôraz na rozvoj rozhlasového vysielania. Vnímame aktuálnu situáciu v analógovej časti spektra (FM). Efektívne nie je možné navrhnuť vysielateľ alebo sieť s pokrytím aspoň na krajskej úrovni, nielen ešte celoplošnej.

Z tohto dôvodu plánujeme rozvíjať digitálnu DAB+ technológiu pozemnej distribúcie, ktorá nám umožní pokryť miesta Slovenska bez dostupnosti regionálneho a národnostného vysielania, rozvíjať doplnkové služby ako dopravné a reklamné informácie, informácie o počasi a programe.

DAB+ technológia je zaujímavá aj z pohľadu efektivity a kvality pokrytia pri enormne nižších nákladoch na prevádzku vysielateľov. Jednoducho napísané, v digitále možno pri oveľa menšom energetickom výkone poskytnúť rovnakú kvalitu. Prechod na DAB+ bude mať vplyv na zníženie emisií a elektromagnetického smogu.

Nižšie náklady a dostupná kapacita v tejto sieti umožnia rozvoj malých regionálnych, mestských vysielateľov. V spolupráci s národnými autoritami na poli mediálnej legislatívy a regulácie distribučného spektra chcem aktualizovať národnú stratégiu rozvoja DAB+ vysielania a spolupracovať pri postupnom, koordinovanom a spoločnom prechode všetkých vysielateľov do digitálneho pozemného rozhlasového vysielania DAB+.

Rok 2025 bude dôležitým míľnikom z pohľadu budúcnosti DVB-T – rozhodne sa, ako ďalej, aké trendy budú platiť pre broadcasterov. Aby bola zachovaná kontinuita, vysielatelia v okolitých krajinách spúšťajú svoje pilotné prevádzky – 5G broadcast. Ide o alternatívnu distribúciu vysielania,

ktorá ráta s tým, že čoraz väčší počet užívateľov konzumuje obsah cez tablety a mobilné zariadenia. Vysielanie cez 5G+ sieť (presnejšie v pásme pod 700 MHz - > teraz sa využíva pre terestriálne vysielanie), má zabezpečiť zobrazenie vysielaného obsahu aj do týchto zariadení bez potreby antény. Cieľom pilotnej prevádzky je otestovať koncové zariadenia (prijímače) s obsahom RTVS, aby sa tak dokázalo, že v budúcnosti RTVS ostane naďalej dostupná všetkým, stačí vlastniť mobilný telefón, netreba mať dátové služby ani SIM kartu.

#NECHMLADIROZUMEJU

Hráčsky priemysel už istý čas vydáva interaktívny obsah a hry pre virtuálnu realitu. Postupne sa objavujú aj prvé pilotné projekty v zahraničí, ktoré kombinujú 360° pohľad v spravodajských reláciách pre interaktívne aplikácie a športové udalosti. RTVS má víziu si tieto nové trendy osvojiť a vďaka tomu prinášať nové dimenzie divákovi cez mobilné aplikácie a dedikované RTVS aplikácie.

RTVS má za úlohu aj vzdelávať, a to najmodernejším spôsobom. Vďaka aplikácii „RTVS – rozšírená realita“ na prvý pocit prázdna miestnosť výstavy ožije životom. Použitím mobilného zariadenia môžu návštevníci vidieť rozšírený obsah tam, kde nič nie je, no odkryje to šošovka kamery a internet. Aplikácie, ktoré budú sprevádzať lineárny vzdelávací obsah, RTVS ponúknu pokusy fyzikálnych javov cez kameru a dotykovú obrazovku priamo na stole, ale vo virtuálnom priestore. Pohľadom cez mobil na vysielaný obsah RTVS sa objavia ďalšie skryté informácie o relácii a dianí na obrazovke. RTVS má pokryté už staršie známe platformy ako Facebook, Instagram a Twitter, ale potrebuje sa zviditeľniť aj na ďalších, ako sú TikTok, Tumblr a zaviesť aj nové spôsoby komunikácie pre verejnosť: blogy a vlogy – je to priestor, kde sa môže publikovať aj ďalší obsah či už z kreatívnych centier, alebo z produkcie samotnej. RTVS vďaka svojej bohatej skúsenosti z oblasti spravodajstva je zdrojom informácií o aktuálnych daniach na Slovensku, ako aj na celom svete. Chceme priniesť jednoduchý spôsob, ako tieto informácie sprístupniť a monetizovať ďalším subjektom na trhu, a to pomocou B2B portálu, kde budú môcť záujemcovia odoberať pravidelne najaktuálnejšie informácie.

Archív, fotografie a videá sú zdrojom bohatstva RTVS, ktoré často zachytávajú udalosti, ku ktorým sa ťažko dostane verejnosť a/alebo iné spravodajské služby. Vďaka webovému portálu RTVS pre B2B segment sa toto digitálne dedičstvo doplnené o metadáta stane dostupné – a prinesie možnosť zhodnotiť tak najnovšie mediálne dáta z rôznych udalostí, ako aj minulosť.

Vyhľadávanie na stránkach RTVS zabezpečí nový algoritmus, ktorý zjednoduší prístup k informáciám nevidiacim, ale aj tým, ktorí sú zvyknutí na hlasové ovládanie mobilných a webových aplikácií. Čoraz väčší dôraz sa kladie aj na lepšie využitie času počas monotónnych aktivít – ako napr. počas šoférovania, športovania, prechádzky. Vďaka funkcionalite prevodu „textu na reč“ v aplikáciách RTVS budú každého sprevádzať produkty spravodajstva, ako aj blogy, komentáre a iné v audio podobe.

RTVS si nemôže dovoliť zmeškať tento vlak „nových technologických vymožeností“, ktoré budú o niekoľko rokov v moderných verejnoprávných médiách neodmysliteľným štandardom. Ich nástup je rýchly, a preto aj reakcia na ne musí byť rýchla. Ako generálny riaditeľ RTVS by som chcel urobiť všetko, čo je v mojich silách a silách môjho tímu, aby Rozhlas a televízia Slovenska oslávila svoju storočnicu nielen ako funkčné médium verejnej služby, ale aj ako moderný mediálny dom, ktorý spĺňa tie najnáročnejšie kritériá súčasného diváka a poslucháča v európskom, ak nie celosvetovom kontexte. Bude to vyžadovať enormné úsilie a finančné zdroje, ale ich návratnosť vie presiahnuť čisto ekonomické ukazovatele. Môže byť dôležitým kladom k obnove dôvery v informovanú spoločnosť a prispieť k hodnotovému posunu celej našej spoločnosti.

© 2022
